СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

ЦІНА $1.00 РАЗ НА ТИЖДЕНЬ ONCE A WEEK PRICE $1.00

РІК CXIV П'ЯТНИЦЯ, 11 ТРАВНЯ 2007 РОКУ ЧИСЛО 19 VOL. CXIV FRIDAY, MAY 11, 2007 No. 19

Хроніка кроків до подолання політичної кризи в Україні

4 травня Президент України Віктор Ющенко досягнув домовлености з прем'єр-міністром Віктором Януковичем про проведення в Україні дострокових парляментських виборів. Після зустрічі В. Ющенко заявив, що вважає за необхідне провести 8 травня засідання Верховної Ради України. Він не виключає того, що буде підписаний новий указ з новою датою проведення дострокових виборів народних депутатів України.

5 травня робоча група з підготування дострокових виборів почала напрацьовувати правовий механізм їхнього проведення. В. Ющенко підкреслив, що сьогодні під час уранішніх консультацій комуністи фактично зірвали їх. Таким чином, вважає Президент, було втрачено ключовий час, за який можна було б підготувати пакет документів до 6 травня.

7 травня відбулися відкриті громадські слухання „Через подолання політичної кризи – до стабільного розвитку України", на яких були присутні прем'єр-міністер В. Янукович, голова Верховної Ради Олександер Мороз, екс-спікер Володимир Литвин, екс-президент Леонід Кучма, провідник фракції Партії Реґіонів, координатор парляментської більшости Раїса Богатирьова, провідник Комуністичної партії України Петро Симоненко, екс-голова ЦВК і народний депутат від Партії Реґіонів Сергій Ківалов, президент НАНУ Борис Патон, академік Володимир Семиноженко, політики, провідники партій, політологи.

Представників опозиції та В. Ющенка на слуханнях не було. О. Мороз знову запропонував проводити одночасні дострокові парляментські і президентські вибори. В. Янукович повідомив, які саме пропозиції він подав Президентові. Зокрема, він наголосив на необхідності відміни всіх рішень, які стосуються виборів, і напрацювання законодавчої бази для їх проведення. Л. Кравчук і О. Мороз вважають, що для виходу з політичної кризи Верховна Рада України має саморозпуститись, а не керуватись указами Президента.

7 травня для прийняття Верховною Радою леґітимних рішень Президент призупинив дії певних частин свого указу від 26 квітня про розпуск парляменту для того, щоб опозиція могла повернутися в сесійну залю.

7 травня В. Ющенко зустрівся з провідниками опозиційних сил В'ячеславом Кириленком та Юлією Тимошенко.

8 травня голова Верховної Ради України О. Мороз відкрив засідання парляменту. У сесійному залі зареєстрований 261 народний депутат. Верховна Рада розглянула кілька законопроєктів з господарської діяльности. Раніше Президент В. Ющенко прогнозував, що 8 травня Верхован Рада розгляне пакет законопроєктів, що стосується проведення позачергових виборів парляменту. Він був готовий відвідати засідання парляменту, щоб затвердити на ньому всі прийняті парляментом

(Закінчення на стор. 3)

Міністер Арсеній Яценюк відбув успішні візити до США і Канади

Зліва: Конґресмен Деніс Кусинич (Дем.- Огайо), міністер закордонних справ України Арсеній Яценюк, член Конґресу Марсі Каптур (Дем.- Огайо), співголова Конґресового Українського Кокусу.

ВАШІНҐТОН. – 1 травня міністер закордонних справ України Арсеній Яценюк під час робочої візити до США мав у Капітолії робочий полуденок з членами Конґресового Українського Кокусу (КУК) Палати Представників США. Полуденок організував Український Конґресовий Комітет Америки (УККА) у співпраці з бюром співголови КУК, членки Конґресу Марсі Каптур (Дем. - Огайо). У полуденку взяли участь кандидат у Президенти США Деніс Кусинич (Дем. - Огайо), голова Гельсінкської комісії США Алсі Гейстінґс (Дем. - Фльорида), конґресмен Бил Паскрел мол. (Дем. - Ню-Джерзі) та конґресмен Лінкольн Діаз-Баларт (Рес. - Фльорида), як також Кей Кінґ, дорадниця Спікера Ненсі Пелосі (Дем. - Каліфорнія) з питань міжнародної політики. Українську громаду представляли Михайло Савків мол., президент УККА, Лариса Кий, екзекутивний віце-президент УККА, Тамара Олексій, екзекутивний директор Крайової канцелярії УККА, Сергій Жихарев, директор конґресових взаємин Української національної інформаційної служби (УНІС). В українській делеґації брали участь Сергій Корсунський, голова Департаменту економічного розвитку Міністерства закордонних справ України, Олег Шамшур, Посол України в США, Олександер

(Закінчення на стор. 3)

Мистецька виставка в Українському Американському культурному центрі

У залі виставки „Мистецтво по полудні". *Фото: Л. Хм.*

ВИПАНІ, Н. Дж. – 29 квітня в Українсько–Американському культурному центрі Ню-Джерзі відбулась мистецька виставка „Мистецтво по полудні", у якій взяли участь 14 мистців. Виставку організував 75-ий Відділ СУА (голова Божена Полянська) як бенефіс на Український музей в Ню-Йорку. На стендах показали свої праці Михайло Барабаш, Богдан Божемський, Христина Дібарі, Дора Ольшанівська-Гоман, Григорій Гивель, Ярема Козак, Борис Пачовський, Лідія Пясецька, Тарас Шумилович, Богдан і Галина Титли, Михайло Варшавський, Володимира Васічко. Чисельні скульптури представив Іван Братко.

Багато гостей прибуло на вернісаж. Такій масовості сприяло не тільки зацікавлення у мистецтві, а й сонячна погода. Союзянки (усі вони були в українських строях) приготували для гостей щедре частування.

(Закінчення на стор. 19)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

В. Ющенко призначив нових суддів до КС

КИЇВ. — Президент призначив суддею Конституційного суду 50-річного Василя Костицького, який у 2002-2004 роках працював першим заступником голови Державної судової адміністрації, в 2004 році був заступником міністра фінансів, в 2005 році – головою правління Державної іпотечної установи. 3 травня Віктор Ющенко призначив Степана Гавриша суддею Конституційного суду. Таким чином, Президент замінив звільнених раніше суддів за своєю квотою – Сюзанну Станік і Валерія Пшеничного. Депутат-„реґіонал" Юрій Мірошниченко заявив, що депутати звернулися з поданням до Конституційного суду розглянути відповідність Основному законові указів про звільнення цих суддів. (*Радіо „Свобода"*)

У США зроблений ще один крок з вступу України до СОТ

ВАШІНҐТОН. — Значна частина проєкту звіту Робочої групи з розгляду заяви України про вступ до Світової організації торгівлі (СОТ) була розглянута під час консультацій представників США і делеґації України, що відбулися 30 квітня-3 травня у Вашінґтоні. Основним питанням переговорів стало обговорення чергової редакції проєкту звіту. Тепер основною передумовою завершення багатосторонніх переговорів з вступу України до СОТ є формування оновленої редакції проєкту звіту Робочої групи зі зобов'язаннями України. Досягнута домовленість про проведення переговорів щодо рівня державної підтримки сільського господарства. Україна завершила переговори з усіма членами Робочої групи СОТ, крім Киргизстану (підписання плянується на найближчий час), підписавши 49 протоколів про взаємний доступ на ринки товарів і послуг. Україна намагається вступити до СОТ з 1993 року. У 2005-2006 роках Верховна Рада України прийняла 38 законодавчих актів, необхідних для вступу до СОТ. (*„Кореспондент"*)

В. Ющенко оглянув перший в Україні санітарний літак

ВІННИЦЯ. — Президент України Віктор Ющенко 8 травня оглянув на летовищі перший в Україні санітарний реанімаційно-операційний літак АН-26 „Vita". Поштовхом для будівництва такого літака в Україні стала історія з Настею Овчар коли з'ясувалося, що в Україні немає належного транспорту для перевезення важко травмованої дівчинки на лікування за кордон. Літак відповідає міжнародному медичному стандартові ICAO, а його високоякісне та сучасне медичне обладнання літака дозволяє виконувати на борту хірургічні операції, реанімаційні заходи та інтенсивне лікування. Літак може одночасно транспортувати чотирьох „лежачих" хворих. За час своєї праці бригада Військово-медичного центру, яка працює на літаку, вже надала допомогу більш ніж 200 пацієнтам. В Европі літак немає аналогів. Подібні „повітряні шпиталі" нині мають намір побудувати деякі европейські країни. (*Прес-служба Президента України*)

Фармери Закарпаття можуть залишитися без врожаю

УЖГОРОД. — На Закарпатті фармери потерпають від негоди: несподівані заморозки, а відтак і злива з градом знищили майже 60 відс. виноградників та плодоносних садів. Лише заморозки завдали сільському господарству Закарпаття збитки на 15 млн. грн. збитків. Рештки урожаю на Мукачівщині та Берегівщині донищила сильна злива з градом. Збитки від цієї стихії іще не підрахували. На компенсацію з боку держави фармери не сподіваються і готуються всі витрати взяти на себе. Адже через високі ризики страхувати майбутній урожай відмовляються навіть страхові компанії. Обласне керівництво сподівається, що закарпатським виноградарям допоможе уряд. (*„Німецька хвиля"*)

Половина українців розігнала б Верховну Раду

КИЇВ. — 42 відс. опитаних українців проголосували б за позачергове припинення повноважень Верховної Ради у разі проведення відповідного референдуму. Про це свідчать висліди опитування, проведеного 9-13 та 20-25 квітня Київським міжнародним інститутом соціології. 37 відс. проголосували б проти, 7 відс. не взяли б участи у референдумі щодо позачергового припинення повноважень Верховної Ради, 14 відс. вагаються з відповіддю. За позачергове припинення повноважень ВР проголосували б 79 відс. прихильників „Нашої України" і Бльоку Юлії Тимошенко, 28 відс. – КПУ і 11 відс. – Партії Реґіонів. При цьому 67 відс. опитаних згодні, що парлямент, який складається з підприємців, нездатний забезпечити права простих громадян. 73 відс. опитаних впевнені, що більшість депутатів за гроші і посади здатні на зраду своїх виборців. 64 відс. опитаних вважають, що депутати використовують парляментську трибуну переважно для передвиборчої аґітації. 82 відс. опитаних переконані, що усіх депутатів Верховної Ради треба позбавити депутатського імунітету (недоторканости). Лише 5 відс. не згодні з такою ініціятивою. 13 відс. не визначились у цьому питанні. (*„Українська правда"*)

На Волині відзначили битву УПА з НКВД

РІВНЕ. — Всеукраїнська спортивно-патріотична гра „Гурби-Антонівці" на п'ять днів зібрала національно свідому молодь з усієї України в лісовій місцевості між селами Смига, що на Рівненщині, та Антонівці Тернопільської области. Саме на цій території у квітні 1944 року зійшлися майже 35-тисячне добірне військо НКВД з неповними п'ятьма тисячами бійців УПА. Але повстанці витримали натиск семикратно переважаючого ворога та ціною неймовірних зусиль і втрат зуміли прорвати кільце оточення – так званий „гурбенський котел". Учасники теренових ігор з'їжджаються сюди вже четвертий рік поспіль, аби вшанувати полеглих героїв. Ройові, чотові і сотники з обох куренів впорядкували повстанські могили довкола каплиці, спорудженої на місці бойових дій. (*ББС*)

В. Ющенко звільнив свого представника в Криму

КИЇВ. — Президент України Віктор Ющенко 4 травня звільнив Віктора Шемчука з посади Постійного Представника Президента України в Автономній Республіці Крим, призначеного на цю посаду наприкінці лютого 2007 року. (*УНІАН*)

Нові призначення у Генеральній прокуратурі

КИЇВ. — Святослав Піскун призначив першим заступником генерального прокурора Олександра Медведька. Наприкінці квітня Президент Віктор Ющенко своїм указом поновив на посаді Генпрокурора С. Піскуна на виконання рішення Шевченківського районног суду Києва. Цим же документом Президент скасував свій указ про призначення Генеральним прокурором попередника С. Піскуна – О. Медведька. (*Радіо „Свобода"*)

Посол США переконав українського міністра

КИЇВ. — Міністер житлово-комунального господарства України Олександер Попов і Посол США в Україні Вільям Тейлор 4 травня обговорили питання співпраці. Зокрема, О. Попов поінформував В.Тейлора про першочерговості політики уряду України у галузі реформування і розвитку житлово-комунального господарства. Сторони також обговорили перспективи здійснення в Україні нової програми технічної допомоги уряду США „Виклики тисячоліття", зокрема, спрямування ресурсів на розвиток та реформування житлово-комунального господарства. О.Попов підтвердив готовність очолюваного ним міністерства долучитися до здійснення програми, спрямованої на боротьбу з корупцією в Україні. Ця програма має стати підготовчим етапом до здійснення програми „Виклики тисячоліття". Міністер наголосив, що взаємодія з міжнародними фінансовими та донорськими організаціями у залученні інвестицій у житлово-комунальне господарство є одним з першочерговостей у діяльності згаданого міністерства. (*УНІАН*)

У Львові почали втілювати програму „Безпечне місто"

ЛЬВІВ. — Львівська міліція спільно з міською владою почала 7 травня втілювати програму „Безпечний Львів". Вона передбачає передусім встановлення на вулицях міста апаратів з так званою „тривожною кнопкою" та камер відеостеження. Львів'яни зможуть скористатися „тривожними кнопками", встановленими в різних громадських закладах, зокрема крамницях, що перебувають під опікою Державної служби охорони (ДСО). Таких об'єктів у Львові вже є 49. Коли громадянин звертається по допомогу, співробітник ДСО натискає кнопку і протягом трьох хвилин прибуває наряд міліції, ДАІ чи інших підрозділів". Згодом апарати з „тривожними кнопками" будуть встановлені у найбільш людних місцях. (*„Німецька хвиля"*)

„Укрпошта" вшанувала Ірину Вільде конвертом

ЛЬВІВ. — У приміщенні Львівської організації Спілки письменників України 5 травня відбулося спецпогашення конверта до 100-ліття української письменниці Ірини Вільде (1907-1982). Конверт пустили в обіг саме на день народження відомої літераторки. Право поставити перший відбиток штемпеля отримав син І. Вільде Ярема Полотнюк. Портрет І. Вільде, який відтепер курсуватиме Україною, належить пензлю Генадія Кузнецова. Офіційне спецпогашення переросло у вечір пам'яті письменниці. У приміщенні спілки зібралися люди, які знали Дарію Полотнюк (справжнє ім'я Ірини Вільде). (*ББС*)

Сукня української скрипальки образила міністра Ірану

ШАРМ-ЕЛЬ-ШЕЙХ, Єгипет. — Українська скрипалька Лариса Абрамова опинилася в центрі уваги журналістів в єгипетському курортному містечку Шарм ель-Шейх після того, як стало відомо, що іранський міністер закордонних справ Манучер Мотакі відмовився брати участь у вечері в ресторані, де грала українська скрипалька, заявивши, що вечеря не відповідала ісламським стандартам. Аґентство „Асошіейтед Прес" цитує американських офіційних осіб, які сказали, що іранський міністер поскаржився, що сукня української скрипальки була надто відкритою. Як очікувалося, під час вечері в Шарм ель-Шейху, де відбувалася міжнародна конференція щодо Іраку, мала відбутися неформальна розмова Держсекретаря США Кондолізи Райс з іранським міністром. Американський речник Шон МакКормак, коментуючи демонстративний крок іранського міністра, сказав: „Я не знаю, якої жінки він боявся – жінки у червоній сукні чи Держсекретаря". На думку самої Л. Абрамової, мусіла бути інша причина, чому міністер залишив ресторан. (*ББС*)

Росія відкрила в Рівному свій культурний центр

РІВНЕ. — 8 травня у Рівному відкрився другий після Львова в західній Україні Російський культурний центр. Центр відкритий у приміщенні міського Палацу культури „Текстильник". Ініціятива щодо створення цього центру належить керівникові місцевого російського товариства, депутатові Рівненської міської ради Михайлові Кирилову. В урочистостях з нагоди відкриття центра взяли участь генеральний консул РФ у Львові Євген Гузєєв, представники російського товариства, творчі колективи та самодіяльні художники обласного центру. (*„Кореспондент"*)

Думки політологів і преси світу про події в Україні

В. Ющенко не поступився

Вадим Карасьов, директор Інституту ґльобальних стратеґій, 8 травня:

В. Ющенко погодиться перенести вибори на осінь лише в обмін на відставку кабінету В. Януковича. Президент вийде з кризи, посиливши свою позицію. В. Ющенко наявно вийшов переможцем над В. Януковичем. Він не поступився, на відміну від коаліції.

Події повертаються на користь В. Ющенка

Тарас Кузьо, ад'юнкт-професор в Університеті Джорджа Вашінґтона, 4 травня:

Моє передчуття того, що події з кризою повертаються на користь В. Ющенка підтвердилося, коли прем'єр-міністер В. Янукович погодився на позачергові вибори. Як політолог я розумію чому президент повернув на важливі посади таких одіозних осіб як Святослав Піскун та Степан Гавриш. В. Ющенкові потрібне широке коло союзників у його боротьбі проти донецької мафії. Саме тому він шукає підтримки інших олігархів: Промислового союзу Донбасу, Віктора Пінчука та Ігоря Коломийського. Повернення С. Піскуна на посаду Генпрокурора кладе край будь-яким сподіванням на притягнення до відповідальності за зловживання на посаді правлячої еліти кучмівської доби. Повне розслідування вбивства Г. Ґонґадзе ніколи не буде завершено. Для В. Ющенка виявилося легкою справою засудити злочини сталінської доби, водночас неможливим засудити злочини епохи Л. Кучми.

С. Піскун ніколи не виконає вимог мільйонів українців, які стояли на Майдані взимку 2004 року. Тому я залишаюся оптимістом стосовно того, що В. Ющенко переможе в цій кризі, але песимістом щодо того, що Україна знову приєднається до Европи.

Віктор Ющенко знову переміг

Андрій Колесніков („КоммерсантЪ", Росія, 8 травня):

Борис Єльцин у жовтні 1993 року міг би тільки мріяти про таку революцію. Він теж хотів би вирішити проблему парляменту, який збунтувався, яким-небудь більш мирним способом. Але не він тоді, як відомо, першим почав. Віктор Ющенко переміг свій парлямент по-іншому. Усе, чого хотів Президент України, у нього тепер є. Правляча в парляменті коаліція більше не розмножується за рахунок інших фракцій. Новий указ про розпуск Верховної Ради ніхто не збирається заперечувати ні в якому суді. Позачергові вибори в парлямент відбудуться. Тобто усе буде так, як хоче Президент України. Він узяв їх виснаженням. У перші дні протистояння В. Ющенка з парляментом у квітні 2007 року ентузіязм „біло-блакитних" можна було порівняти, здавалося, тільки з ентузіязмом „помаранчевих" у листопаді 2004 року (...). „Біло-блакитні" приготувалися до виснажливого вуличного протистояння. А його не було. Водночас справжня війна точилася у кабінетах. В. Ющенко воював і зі своїми супротивниками, і з прихильниками. Він постійно гарантував громадянам, що силового варіянту не буде. В. Ющенко постійно зустрічався з В. Януковичем та виснажував його багатогодинними розмовами. В. Ющенко довів його до такого стану, що коли прем'єр приїхав до Москви прощатися з Б. Єльциним, то зізнавався своїм російським колеґам, що вже не розуміє, як усе це закінчити. Стало зрозуміло, що він готовий програти.

В. Янукович при цьому може і виграти вибори, особливо якщо вони пройдуть ближче до осені. Але він програв головне: війну нервів. Він програв свою революцію. Це означає, що В. Ющенко її виграв.

Заклали фундамент для більш суворої боротьби

Французький щоденний часопис „Le Figaro", 8 травня:

Домовленість між В. Януковичем та В. Ющенком сприйнята усіма як надія. Ця угода поміж двома Вікторами, постійними супротивниками упродовж двох останніх років, починаючи з президентських виборів 2004 року, Помаранчевої революції, потім законодавчими бійками, повинна покласти край політичній кризі, що активована у країні з 2 квітня. Тоді як судді Конституційного суду збиралися винести вердикт, скоріше за все не на користь голові держави, як то вважають аналітики, останній зробив крок, котрого його супротивники не очікували від нього, підписавши 26 квітня другий указ про розпуск парляменту, щоб відтягнути дату виборів ще на місяць, на 24 червня.

Британська газета „The Independent", 8 травня:

Супротивники заклали новий фундамент для нової виборчої боротьби поміж президентом та прем'єром заради домінування колишньою радянською республікою. В. Ющенко, схоже, вийшов переможцем у цьому протистоянні, але залишається слабкішим за свого супротивника і вступає у широкомаштабну бійку, щоб отримати контролю у парляменті наступного скликання. „Українці по обидва боки політичної лінії розриву вітали домовленість", – зазначила „The Independent".

Хроніка...

(Закінчення зі стор. 1)

рішення, що стосуються позачергових виборів Верховної Ради. Але представники опозиції і коаліції, котрі входять до робочої групи з вироблення політико-правових механізмів проведення дострокових парляментських виборів, 7 травня не дійшли до єдиного рішення.

Пленарне засідання Верховної Ради України було закрите. О. Мороз заявив, що політична ситуація сьогодні дійсно складна, але штучно створена. Коли відбудеться наступне пленарне засідання парляменту невідомо. Перед закриттям засідання головуючий, перший заступник голови Адам Мартинюк нагадав, що ВР прийняла постанову, відповідно до якої може зібратися на пленарне засідання впродовж півгодини у випадку необхідності. Він не повідомив, коли відбудеться наступне пленарне засідання парляменту.

9 травня в Україні був неробочий день – відзначалася річниця перемоги в Другій світовій війні.

Міністер...

(Закінчення зі стор. 1)

Щерба, радник з питань зв'язків з Конґресом США Посольства України в США.

А. Яценюк та члени Конґресу США обговорили низку питань, пов'язаних із політичною ситуацією в Україні. Міністер запевнив співрозмовників, що Україна продовжуватиме співпрацю з США та Евроатлянтичною спільнотою і рухатиметься курсом демократизації.

Д. Кусинич висловив задоволення просуванням України в демократичному напрямку, згадав приклад Помаранчевої революції 2004 року, а також зауважив, що праця для вирішення сучасного політичного протистояння в Україні політичним способом, зокрема, полягання на рішення Конституційного суду, є ознакою дальшої стабілізації української демократії.

Л. Діяз-Баларт наголосив на важливости продовження культурних обмінів між Україною та США для дальшого розвитку дружніх двосторонніх взаємин між двома країнами. А. Гейстіґнс зазначив, що на термін його головування тема енерґетичної безпеки буде одною із центральних у праці комісії і висловив надію, що Україна та США матимуть плідну співпрацю у цій площині. Б. Паскрел зауважив, що українська діяспора в США є дуже цінним ресурсом для розвитку співпраці між Україною та США і висловив надію, що Міністерство закордонних справ України продовжуватиме співпрацю з українською громадою Америки і використовуватиме досвід її організацій, зокрема УККА, для налагодження співпраці з Конґресом США та іншими офіційними установами США.

М. Каптур зауважила, що вихід молодого покоління, представником якого є А. Яценюк, на політичну арену також є важливою ознакою розвитку демократії в Україні і висловила впевненість, що українська молодь розвиватиме демократичні традиції в Україні і виведе її на належне місце у демократичній спільноті світу.

УНІС

ВАШІНҐТОН. – Основним пунктом робочої візити міністра закордонних справ України Арсенія Яценюка до США стала його зустріч з Державним секретарем США Кондолізою Райс. У ході зустрічі вони обмінялися думками щодо шляхів зміцнення стратегічного партнерства між Україною та США у нових умовах, сприяння з боку США інтеґрації України до европейських та евроатлантичних інституцій, здійснення проєктів подальшої демократизації українського суспільства та розвитку економічного співробітництва. Сторони обговорили також ряд питань, що стосуються ґльобальної проблематики.

Відбулися також окремі переговори А. Яценюка з головою Комітету з міжнародних взаємин Сенату США, сенатором-республіканцем від штату Індіяна Ричардом Лугаром та з головою Конґресової комісії сприяння демократії, конгресменом-демократом Дейвидом Прайсом.

А. Яценюк зустрівся з першим заступником Торговельного представника США Джоном Вероно і обговорив питання співпраці в рамках процесу приєднання України до СОТ. А. Яценюк поклав квіти до пам'ятникові Тарасові Шевченкові у Вашінґтоні, зустрівся з провідниками української громади в США.

Посольство України в США

ОТАВА. – 7-8 травня міністер закордонних справ України Арсеній Яценюк перебував з офіційною візитою в Канаді, де відвідав парлямент Канади, зустрівся зі спікером Палати громад парляменту Пітером Мілінкеном, керівництвом парляментської Групи дружби Україна-Канада та провідником опозиції, головою Ліберальної партії Стефаном Діоном. А. Яценюк поінформував канадську сторону про розвиток внутрішньополітичної ситуації в Україні, звернувши увагу на демократичний процес врегулювання існуючих проблем і досягнення згоди між Президентом та прем'єр-міністром щодо необхідности проведення дострокових виборів.

Міністер повідомив також про готовність запросити канадських спостерігачів, як тільки буде визначено терміни проведення виборів. Було присвячено увагу Голодомору 1932-33 років в Україні. А. Яценюк передав спікерові канадського парляменту лист Президента України Віктора Ющенка, в якому міститься звернення щодо надання всілякого сприяння діям України та інших держав у процесі визнання на міжнародному рівні Голодомору 1932-33 років актом геноциду проти українського народу.

А. Яценюк зустрівся також з міністром національної оборони Канади Гордоном О'Конором і обговорив з ним стан двостороннього співробітництва у військовій сфері.

А. Яценюк зустрівся з прем'єр-міністром Канади Стівеном Гарпером, який відзначив ролю українців у становленні і розвитку канадського суспільства, а також їхню активну позицію у громадському і політичному житті держави. Уряд Канади виділив Україні 5 млн. дол. для вдосконалення систем безпеки в контрольно-пропускних пунктах з метою запобігання нелеґального переміщення ядерних матеріялів. А. Яценюк також мав зустрічі з міністром закордонних справ Канади Пітером Макеєм, міністром міжнародного співробітництва Канади Жозеф Вернер, президентом Канадського аґентства міжнародного розвитку Робертом Ґрінґілом.

А. Яценюк виступив перед професорсько-викладацьким складом Отавського університету та українською громадою і вручив деяким її представникам посвідчення закордонних українців.

УНІАН

АМЕРИКА І СВІТ

США та ЕС привітали уряд Північної Ірляндії

АЛСТЕР, Північна Ірляндія. — США та Европейський союз привітали як початок нової ери складення присяги урядом Північної Ірляндії, до якого ввійшли колись ворогуючі між собою протестанти й католики. Після кількох десятиліть ворожнечі й майже п'яти років політичного застою, 8 травня Ієн Пейслі від протестантської Демократичної юніоністської партії склав присягу глави північно-ірляндського уряду. Його заступником став колишній командир терористичної організації „IRA" Мартін МакҐінес, який нині очолює католицьку партію „Шін Фейн". Обидві ці партії набрали найбільше голосів на парляментських виборах у березні. У конфлікті між протестантами й католиками в Північній Ірляндії з 1969 року загинули понад 3.5 тис.осіб. Політичні проблеми Північної Ірляндії коріняться в складних взаєминах Британії з Ірляндією, що сягають сторіч. Створення місцевого органу самоуправління, який очолюватимуть два політичні вороги, можна вважати історичним тріюмфом. Важливими є і зовнішні умови у вигляді двох стабільних демократичних держав Британії та Ірляндської республіки, які змогли конструктивно співпрацювати у справах Алстеру. Вирішальним було залучення ірляндських американців, які підтримували республіканців, та американської адміністрації. Але найважливішою була наполегливість у діялозі з людьми, які брали участь у насильстві. Той діялог переривався, деколи він був непродуктивний, але були встановлені необхідні зв'язки. Науку цього мирного процесу зараз вивчають для можливого застосування в розв'язанні інших конфліктів. *(„Німецька хвиля", ББС)*

Переміг правоцентрист Ніколя Саркозі

ПАРИЖ. — Провідник правлячої партії Франції „Союз за народний рух" Ніколя Саркозі у неділю, 6 травня, набрав близько 53 відс. голосів. А його суперницю – соціялістку Сеґолен Роял підтримали близько 47 відс. виборців. Друга тура виборів президента Франції пройшла з набільшою кількістю виборців за 26 останніх років – 84 відс. тих, що мають право голосу. Звертаючись до своїх прибічників у Парижі, Н. Саркозі заявив, що буде президентом усіх французів: „Я хочу сказати тим, хто голосував проти мене: я буду президентом для усіх французів. І я хочу особливо відзначити – це не одна частина Франції перемогла іншу. Ні, ми святкуємо спільну перемогу – перемогу демократії". Президент США Джордж Буш та провідники европейських держав привітали його з перемогою, зокрема Президент України Віктор Ющенко запросив його відвідати Україну. Н. Саркозі офіційно вступить на посаду президента 16 травня. Президента Франції обирають на п'five років. Він є головнокомандуючим збройними силами, призначає прем'єр-міністра, відповідає за зовнішню політику і оборону. *(Радіо „Свобода", УНІАН)*

Конґрес США не подолав вето Джорджа Буша

ВАШІНҐТОН. — Палата Представників Конґресу США не спромоглася 3 травня подолати вето Президента Джорджа Буша на законопроєкт, який пов'язує фінансування війни в Іраку з необхідністю визначити час виведення звідти американських військ. Закон, підтримуваний Демократичною партією, не набрав необхідні дві третини голосів. Після голосування Президент Дж. Буш провів переговори з провідниками Конґресу у намаганні досягти компромісу. Президент висловив упевненість у тому, що за наявності доброї волі обидві сторони зможуть дійти згоди. Однак представниця Демократичної партії Ненсі Пелозі, яка є головою Палати Представників, зазначила, що її партія і надалі налаштована покласти край війні. *(ББС)*

Чехія і США починають переговори

ПРАГА, Чехія. — 10 травня Міністерство оборони і Міністерство закордонних справ Чехії починають переговори з США про розміщення на території країни системи протиракетної оборони (ПРО) – американського радара. Спочатку плянується обговорити угоду про вреґулювання порядку перебування відповідних американських підрозділів на території Чехії. На думку знавців, весь переговорний процес може зайняти декілька місяців. США плянують розмістити елементи своєї системи ПРО в Польщі і Чехії, які вже дали на це згоду. США створюють систему ПРО для захисту від можливого ракетного нападу з боку держав так званої „осі зла". До цих держав Вашінґтон відносить, зокрема, Північну Корею та Іран. Вартість будівництва европейської частини системи ПРО впродовж найближчих п'яти років оцінюється в 1.6 млрд. дол. *(УНІАН)*

ООН закликає до боротьби проти потепління клімату

НЮ-ЙОРК. – Генеральний секретар ООН Пан Гі Мун 5 травня закликав світову спільноту не зволікати з вживанням заходів, спрямованих на відвернення кліматичної катастрофи. Як наголосив один з офіційних представників Генерального секретаря, оприлюднене 4 травня дослідження ООН підтверджує, що ще можна запобігти загрозливому потеплінню клімату. Для цього, вказують експерти, необхідно збільшити частку відновлюваних видів енергії й підвищити ефективність використання енергії. Канцлер Німеччини Анджела Меркель звернула увагу на важливість досягнення поступу з цього питання під час наступної зустрічі семи провідних індустріяльних країн світу й Росії. Зустріч має відбутися в червні в німецькому місті Гайліґендамі. *(„Німецька хвиля")*

Вибори в Туреччині визнано недійсними

АНКАРА, Туреччина. — Процедуру виборів президента Туреччини доведеться розпочинати наново. 1 травня Конституційний суд країни задовольнив скаргу парляментської опозиції, яка вимагала визнати першу туру голосування недійсною. Після оголошення рішення суду уряд повідомив, що 2 травня кандидатуру Абдули Ґюля, теперішнього міністра закордонних справ, знову буде внесено на розгляд парляменту для затвердження на посаді глави держави. Утім, якщо опозиція знову одностайно бойкотуватиме голосування, ситуація може повторитися – не буде необхідного кворуму у дві третини голосів. Саме на цій підставі Конституційний суд визнав першу туру голосування нелеґітимною. З огляду на ці обставини, представники правлячої ісламсько-консервативної партії АКП на чолі з прем'єром Реджепом Ердоґаном не виключають проведення позачергових парляментських виборів як можливого виходу з кризи. Оглядачі зазначають, що перед загрозою військового путчу, яка нависла над політиками, вони можуть досягнути саме такого компромісу. *(Радіо „Свобода")*

Завершено націоналізацію нафтових родовищ

КАРАКАС, Венесуеля. — Президент Венесуелі Уго Чавес 2 травня заявив, що держава взяла під контролю останні приватні нафтові родовища країни. До таких заходів уряд у Каракасі вдався в рамках боротьби з міжнародними компаніями. Націоналізація торкнула три американські підприємства, британську „BP", норвезьку „Statoil" та французьку „Total". Виступаючи перед тисячами одягнених у червоне вбрання робітників нафтової промисловости, У. Чавес заявив, що відкриття попереднім керівництвом нафтового сектора для чужоземних інвесторів було спробою відібрати у венесуельців їхній найбільший ресурс. За його словами, щонайменше 60 відс. цієї галузі перебуває тепер у руках держави. *(„Німецька хвиля")*

Свобода слова у світі зазнає утисків

НЮ-ЙОРК. — Не лише у кризових реґіонах, але й у низці інших країн гостро постають проблеми, пов'язані зі свободою слова. Про це йдеться у звіті Комітету захисту журналістів, оприлюдненого напередодні Всесвітнього дня свободи преси 1 травня в Ню-Йорку. Наступ на засоби масової інформації ведеться у країнах, де кілька десятиліть тому медіа-ландшафт ще процвітав, сказано у звіті. У цьому зв'язку згадується насамперед важке становище преси в Етіопії. Але також у Росії, Азербайджані, Кубі, Ґамбії, Єгипті, Таїланді та інших країнах праці журналістів чиняться великі перепони. Такий розвиток засвідчує, як легко може бути відібране фундаментальне право на свободу слова, сказано у звіті. *(УНІАН)*

Опублікували уривки з щоденника Р. Рейґена

НЮ-ЙОРК. — Екс-президент США Роналд Рейґен довіряв свої найособистіші думки щоденникові, витримки з якого опубліковано 2 травня в журналі „Vanity Fair". Колишній президент записав у щоденнику про своє крайнє розчарування вторгненням Ізраїлю в Ліван у 1982 році, про страх перед кінцем світу, що наближається, і про той день, коли в нього стріляли. Уривки з щоденника відбивають непрості взаємини між президентом та його сином Роном, тривоги Р. Рейґена з приводу „скаженого клоуна" – лівійського провідника Муамара Кадафі – та особисту симпатію до Михаїла Ґорбачова, яка виникла на переговорах про контролю над озброєннями. Р. Рейґен робив записи у своєму щоденнику щодня протягом восьми років свого президентства – з 1981 по 1989 роки, за винятком періоду, коли він перебував у лікарні після того, як був поранений 30 березня 1981 року. Короткі та влучні записи в щоденнику дозволяють глянути очами актора, котрий став політиком, на світові проблеми, з якими він зіштовхувався. Судячи з щоденника, у президента, очевидно, було дві тривалі суперечки: одна – з урядом Ізраїлю, друга – з сином. Але були в його житті приємні та кумедні моменти, як, наприклад, під час візити британського принца Чарлса – „найбільш бажаної особи" у Білому Домі. „Прислуга подала нам чай – і який жах! – чай заварили в пакетиках, які залишалися в чашці. „Принц зізнався мені: „Я не знаю, що із цим робити". Повну версію щоденника Рейгана буде опубліковано 22 травня видавництвом „Harper Collins". *(„Кореспондент")*

Понад 150 журналістів загинули торік

ПАРИЖ. — Минулий рік був найкровопролитнішим для журналістів – понад 150 представників ЗМІ загинули при виконанні своїх обов'язків, оголосив 3 травня глава ЮНЕСКО Коїтіро Мацуура в посланні з нагоди Всесвітнього дня свободи преси. „Ті, хто ризикує своїм життям заради подання незалежної й надійної інформації, заслуговують нашого захоплення, поваги й підтримки. Вони краще інших розуміють, що засоби інформації роблять значний внесок у процеси підзвітности, відновлення й примирення", – говориться в посланні. Найнебезпечнішою „гарячою точкою" на карті світу для журналістів залишається Ірак – тільки минулого року там загинули 69 журналістів, а з початку воєнної акції у березні 2003 року – понад 170 журналістів *(Інститут Масової Інформації)*

Дипломатія по московськи

МОСКВА. — Учасники антиестонських протестів у Москві 2 травня напали на Посла Естонії в Росії Марину Калюранд. Члени прокремлівського руху „Наші" та інших схожих угруповань також влаштували погром у приміщенні газети „Аргументи і факти", намагаючись зірвати прес-конференцію Посла. Міністерство закордонних справ Естонії засудило напад на дипломатичного працівника як абсолютно неприпустимий та закликало міжнародню спільноту до негайних дій. Міністер закордонних справ Естонії Урмас Пает наголосив, що, „нападаючи на Естонію, Росія нападає на Евросоюз". *(Радіо „Свобода")*

КОЛОНКА КОМЕНТАТОРА

Міністер А. Яценюк – це вже нова Україна

Арсеній Яценюк під час зустрічі з українською громадою у Вашінґтоні 30 квітня-1 травня. *Фото: Я. Бігун*

Р Л. Хомяк

ВАШІНҐТОН. – Що приємно вражає в Арсенія Яценюка, нового міністра закордонних справ України, то це його спокійний професіоналізм, солідна поінформованість і ... почуття гумору. Погодьмося – це не звичні прикмети офіційних людей „звідти", зокрема з-посеред тих, яким за 50. Правда, йому всього 30 з чимось.

Недавно, 30 квітня і 1 травня, міністер А. Яценюк був у Вашінґтоні з офіційною візитою і мав зустрічі з усіми головними колами американської столиці, а також знайшов час, щоб коротко і (треба додати) невимушено зустрітись з представниками української громади. Для міністра А. Яценюка закордонне українство – це щось конкретне і важливе. Він розповідав, що два тижні раніше відвідував Москву і там також зустрічав українців – тих, які живуть в російській столиці, і тих, які приїхали з далекого Сибіру, щоб зустріти його.

Серед його плянів є відкриття філій українських вищих навчальних закладів (університетів) в Росії. Російські ВНЗ мають філії в Україні, і міністер вважає, що Росія погодиться на такі українські філії, адже інакше Україна могла б відібрати ліцензії російських ВНЗ в Україні. Він також активно розробляє пляни відкрити українські культурні центри в різних столицях, в тому числі і Вашінґтоні, і за своє дводенне перебування у Вашінґтоні встиг оглянути можливі приміщення для такого центру.

Буквально декілька годин після свого приїзду до США міністер А. Яценюк виступав у Фонді Карнеґі, одному з тих столичних дослідних центрів, де розробляється американська політика. Це було 30 квітня вранці. Заля була заповнена столичною елітою з урядових, наукових і комерційних кіл. Головуючим на цьому виступі українського ,міністра був Посол Джеймс Колінс, колишній американський кадровий дипломат з досвідом у колишньому Радянському Союзі і Росії, а зараз – один з керівників Фонду Карнеґі. Міністер А. Яценюк відразу прорубав кригу і зрушив зацікавлення присутніх компліментом, що, на його думку, присутні знають більше про Україну, ніж він. І справді, там, серед науковців, урядовців і ділових людей, було чимало таких, які дуже добре орієнтуються в політиці, історії, соціології України. А. Яценюк вміє „дерти з себе лаха", а це дуже до вподоби американським слухачам.

Ціллю своїх поїздок до різних країн світу він назвав бажання запевнити усіх, що політичні проблеми України тимчасові, що Україна здолає ці проблеми (тут він декілька разів він ужив історично-емоційну фразу для американських вух – відгук епохи боротьби за громадянські права: „We shall overcome...". Інакше кажучи, Україна подолає проблеми, як їх подолали Сполучені Штати).

Він спокійно пояснив, що заплановані позачергові вибори в Україні – це зовсім нормальне явище в Европі, і нарахував десяток европейських держав, де останніми роками проходили подібні вибори. Він визнав, що звичайно позачергові вибори оголошує парляментська більшість, або уряд. У випадку України це зробив президент, охороняючи Конституцію. Він пояснив справу з „імперативним мандатом", де урядові партії, всупереч Конституції, перетягали до себе окремих депутатів з інших фракцій, щоб таким чином здобути конституційну більшість – 300 голосів – у Верховній Раді. Конституція України потребує поліпшення, визнав міністер А. Яценюк, але при тому закликав не перебільшувати значення політичного заколоту в Україні. А як доказ того, що політичні тарапати тимчасові, він вказував на розвиток економіки України і на те, що Україна стає щораз більше привабливою для інвесторів, а також те, що закордонні банки вже викупили різні українські банки, бо вони є добрими інвестиціями. Банківське діло далі близьке

(Закінчення на стор. 12)

ЦИТАТА ТИЖНЯ

„Я вважаю, те, що країною керують такі люди, як Янукович, Мороз і Симоненко – це неприпустимо для України, це абсолютне політичне зло. Їх треба від влади усувати."

Юрій Андрухович,
письменник

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ім. ШЕВЧЕНКА

Циганська дорога

Адріяна Гельбіг

Поширені культурні стереотипи про *циганів* як кочівників та людей, які, як вважається, не відчувають жодного зв'язку з землею, а таким чином і з державою-нацією, підсилюють досі розповсюджену точку зору серед нeромів, що роми не хочуть інтеґруватися в українське суспільство. Це суперечить дійсності, адже більша частина ромського населення не спроможна розірвати коло злиднів через надзвичайно сильні антиромські настрої, які панують проти цієї меншини з часів розвалу Радянського Союзу. Значна дискримінація продовжує існувати в глибоко укорінених антиромських упередженнях як до ромів-кочівників, так і до людей, які сприймаються як міґранти. Іронічно, за визначенням постсоціялістичних міґраційних моделей, роми представляють найменш мобільну частину українського суспільства. Більшість з них не має пашпортів і не має економічних засобів подорожувати з місця на місце. Більшість ромів роздратована переїздами, і робітники-міґранти, які повертаються зі східньої України до Закарпаття в кінці літа, наприклад, часто стають жертвами нападів та крадіжок з боку мафіозних угруповань, які тероризують транспортну систему України.

Зв'язок між *циганами* та кочівниками, який підкріплюється правдами, напівправдами, українськими культурними стереотипами, увічнений частково в постійному використанні терміну *табір* у зв'язку з компактними поселеннями ромів на території України. Оригінально використаний для визначення тимчасових поселень мандрівних ромських груп, *табір*, сам собою, не визначає постійного житла; швидше він має значення тимчасової зупинки в дорозі. Проте, багато циганських таборів, особливо в Закарпатті, були засновані 100 років тому. Але більшість нeромів до цього часу вірять, що роми є кочівниками. Це сприйняття розширюється завдяки нeромським стереотипам, що всі *цигани* жебракують на вулицях, хоча вони складають дуже малий відсоток ромського населення, але є дуже помітними, бо саме вони є частиною ромського населення, з якими більшість нeромів в Україні мають справу на власному досвіді. В Закарпатському реґіоні нараховується 168 поселень ромів, населення яких коливається від 200 до 2,000 ромів. Відповідно до неофіційних статистичних даних всього в Україні проживає 350,000 ромів. Перепис населення в Україні від 2001 року подає цифру 47,600. Ця цифра сумнівна, якщо порівняти з переписом 1989 року, згідно з яким приводилася цифра 47,917. Ці цифри рідко обговорюються, тому що немає офіційних даних щодо кількости ромів в одному окремому районі, а тому уряду не треба скеровувати кошти для допомоги найбіднішим членам ромської меншини, які проживають переважно в циганських таборах.

Циганські табори зустрічаються на околицях міст та сіл на всій території України, але мають найбільш компактне розташування в Закарпатті. Їхнє соціяльне виключення та економічна ізоляція відбуваються через фізичне розташування ромських поселень, які відзначені в українських селах та містах особливими перетинами. Ці перетини є, в більшості випадків, метафорою для ромської та нeромської взаємодії. Нeроми рідко коли вступають на територію ромського поселення. Ті, хто вступають, є переважно представниками міської міліції та, останнім часом, працівниками організацій з міжнародного розвитку. З іншого боку, роми є залежними від нeромів в кожному аспекті їхнього життя та повинні знати як взаємодіяти з нeромами для того, щоби „кудись дістатися". Саме як нeроми рідко вступають до ромських поселень, так і контакт між ромами і нeромами в усіх формах взаємодії визначається головним чином на нeромських умовах.

Щоб побороти почуття швидкоплинности та акцентувати історичний зв'язок між ромами та Україною, публікації, які видаються неурядовими ромськими організаціями, такими як „Романі Яг", подають скупу бібліографічну інформацію, яка виявляє наявність ромів на українських землях вже в XVI столітті. Перші згадки про ромів (*Cigany* угорською мовою, *Zigeuner* в Німеччині) в Ужгороді датуються XIV століттям. Згідно з переписом 1691 року, одна з дев'яти вулиць Ужгороду носила назву *Циганська*. Документи показують, що ця вулиця знаходилася на протилежному від міста березі річки Уж, і через часті затоплення ця ділянка не була придатною для забудови. Ромів, які проживають в Ужгороді тепер, вірогідно, не можна вважати прямими нащадками тих ранніх ромів, хоча ромські провідники наголошують на факті, що роми проживають на території теперішнього поселення Ужгороду більше ніж 300 років. Перепис 1691 року документально підтверджує значне ромське населення на території Унгвара, як тоді називався Ужгород. роми тоді знаходили роботу в унгварських замкових стайнях, арсеналі та працювали музикантами.

Роми борються зі своєю ізоляцією багатьма різними способами. Наприклад, збережена ритуальна традиція похоронних процесій для багатьох ромських музикантів-чоловіків служить засобом, через який Роми підсилюють своє історичне відношення до Ужгороду та протистоять точці зору, притаманній нeромам щодо ізольованої ромської меншости. Ромські похоронні процесії є дуже розповсюдженим видовищем для

(Закінчення на стор. 14)

Про автора:

Д-р Адріяна Гельбіг – член-кореспондент НТШ, має докторат з етномузикології та займає посаду запрошеного професора на Катедрі українознавства ім. Петра Яцика в Колюмбійському університеті.

Партії і суспільство

Політична криза, котра набула форми гострого протистояння між президентською і парляментсько-урядовою гілками влади, насправді була присутньою в Україні вже давно, тільки в латентному стані й тому ніби не заторкувала безпосередньо всього суспільства. Полягає вона не в тому, що одна сторона конфлікту має рацію, а інша – не має. Набагато головнішою причиною недосконалости держави, джерелом постійного відчуження між владою і народом, котре час від часу з об'єктивною неминучістю загострюється, є створена в добі дрімучої пострадянщини партійно-політична система, помітна неозброєним оком неповноцінність партій, їхня відірваність від насущних завдань українського суспільства, самоцільність, обмеженість, їхній слабкий, майже ніякий вплив на загальне життя країни.

Й ось такий парадокс: попри ці кричущі вади, політичні партії самою своєю кількістю – їх тепер понад 130 – нібито кажуть нам, що в Україні панує представницька демократія, тобто, іншими словами, що вони представляють весь український народ у владних структурах. Насправді ж членство усіх партій становить навіть не цілі 2 відс. від кількости населення. Однак, річ навіть не в цьому промовистому кількісному співвідношенні, а в тому, що партії зовсім не віддзеркалюють реальних суспільних структур у владі країни – при тому, що всі без винятку органи влади – партійні. Й останні парляментські вибори зробили це явище таким очевидним, що воно стає предметом найсерйозніших політичних аналіз.

Одна з них належить Сергієві Дацюкові, представникові київських інтелектуальних кіл, і з його арґументацією важко не погодитися. Ось дещо з його запитань і відповідей: „Як сталося, що сьогодні більше половини депутатів парляменту є мільйонерами – при тому, що в країні більше половини населення ними не є?

Як сталося, що партії представляють переважно підприємців, а не вчених, лікарів, учителів, студентів, інженерів, робітників, селян? Це сталося завдяки системі формування партійних списків. В партійний список на парляментські вибори можна потрапити трьома способами: або бути родичем партійних провідників чи інших впливових осіб... Чи бути відомою людиною, присутність якої у списку піднімає авторитет цієї партії. І нарешті, можна купити місце в партійному списку за великі гроші. Як сталося, що в Кабінеті міністрів найвищі посади займають люди, що мають своє підприємство або обстоюють підприємницькі інтереси своєї партійно-корпоративної групи? Це сталося тому, що підприємництво так і не було відділене від влади... Як сталося, що суди є партійними і, обстоюючи інтереси партійно-корпоративних груп, під час конфліктів стають на сторону тієї чи іншої партії? Це сталося тому, що нам не вдалося створити судову владу незалежною від інших гілок влади і від партій".

Чи є з цього вихід? Зацитований вище автор вважає, що в сьогоднішніх умовах, коли партії не відчувають ніякої відповідальности перед суспільством, залишається тільки одне: Україна повинна перейти від примітивної політично-партійної системи до безпосередньої, прямої форми демократії, коли український народ, переконавшись, що партійні еліти неспроможні ні стати в обороні підставових інтересів українського суспільства, ні дійти до якогось здорового компромісу, скличе установчі збори, які візьмуть в свої руки – не партійні, а саме всесуспільні – завдання перезаснування суспільства. І через з'ясування надпартійних, всеукраїнських інтересів буде розроблено і прийнято нову Конституцію України. В повному розумінні слова – нової України.

СВОБОДА

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

Пам'ятаймо про Україну!

Головний редактор – Рома Гадзевич

Редактори: Христина Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Часто.

FOUNDED IN 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays
by the Ukrainian National Association, Inc.
at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054
Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510
E-mail: svoboda@att.net Web-site: www.svoboda-news.com
Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280,
2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054.

Передплата на рік $55.00 на півроку – $35.00. Для членів УНСоюзу
$45.00 річно, на півроку – $30.00. За кожну зміну адреси – $1.00.
Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda".
Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054 and additional mailing offices.

Адміністрація „СВОБОДИ"

Адміністратор	– Володимир Гончарик	(973) 292-9800 дод. 3041 e-mail: ukradmin@att.net
Керівник відділу оголошень	– Марійка Осціславська	(973) 292-9800 дод. 3040 e-mail: adsukrpubl@att.net
Передплата	– Марійка Пенджола	(973) 292-9800 дод. 3042 e-mail: ukrsubscr@att.net

ТРАВЕНЬ В НАШІЙ ІСТОРІЇ

Повчальність Миколи Хвильового

13 травня 1933 року загинув Микола Хвильовий, метеором спалахнувши в українській літературі і залишивши в ній особливий, справді зоряний слід – такий яскравий і самобутній, що і його творча спадщина, і сама його смерть ще довго викликатимуть гарячі ідейно-естетичні суперечки. Він застрілився у переддень сталінських репресій проти діячів українського національного відродження, усвідомлюючи, що раніше чи пізніше, а все одно стане жертвою московського україножерства.

Але, мабуть, можна сказати й так: М. Хвильового вбила втілена більшовизмом, практична лівизна, котру сам він сповідував ідейно. Бо всяка лівизна – згубна і врешті-решт – самозгубна. Навіть теоретична, котра на початку ХХ сторіччя для багатьох соціяльних романтиків здавалася такою привабливою і спасенною.

М. Хвильового можна порівняти до птаха з одним крилом, лівим, котрий хотів негайно, невідкладно відірвати Україну від її провінційно-селянського минулого, визволити її від психології підневільного етносу, від „задрипанки Москви", піднести в небо всеевропейської культури. Він з такою душевною та інтелектуальною пристрастю, з таким творчим шаленством поривався вперед і вгору, що і Тарас Шевченко здався йому застарілим, вся наша автентична звичаєва культура уявлялася примітивною і непотрібною. Тому та його революційно-вогненна енергія, весь той націонал-комунізм, такий щирий і надхненний, мусили закінчитися трагедією. Бо не полетить птах з одним крилом, бо людське буття має в собі незбагненний механізм самозбереження і самоконтролі: ліві тенденції, котрі завжди презентують себе, як розвиток, як поступ, повинні врівноважуватися з функцією захисту цінностей, в поті чола створених нерозривною низкою поколінь.

Ба, чомусь ця істина здається запростою і для лівих, і для правих. Тому й у ставленні до М. Хвильового, його літературного шляху і його ідейного вибору знов і знов виявляються гострі незгоди. І виглядає досить символічним, що двоє авторів з однаковим прізвищем – колишній голова Спілки Визволення України Василь Плющ, і знаменитий дисидент-правозахисник Леонід Плющ – побачили М. Хвильового різними очима. Перший: „В той час, як український народ та його провідна верства, використовуючи економічну поразку комунізму, прагнули до ідеологічної перемоги над окупантом, Хвильовий мріяв про поворот до часов воєнного комунізму, до поглиблення інтернаціоналізму та до світової революції". Другий: „Переосмислений у сучасних категоріях Хвильовий може й мусить увійти в духовний світ сучасної України, бо є продовженням місіонізму й месіонізму Кирило-Методіївського братства, бо дає творчий імпульс оригінального розвитку української культури". Тим більше важливо враховувати „обидвох Хвильових".

„Я далекий від того, щоб екстраполювати на сучасність візії Хвильового 20-их років минулого століття. Але вчімося в нього жити Україною, мислити Україною, шукати шляхи України в світ", – закликав професор Могилянки, академік Іван Дзюба.

П. Ч.

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Хто має відомості про д-ра О. Волинця?

29 травня минає 100 років від народження визначного лікаря і гуманіста Омеляна Волинця з Селеськів, Березівського повіту (тепер Польща). О. Волинець дістався на медичний факультет Краківського університету, активно діяв серед української молоді. До 1939 року провадив лікарську практику у Кракові.

На початку Другої світової війни О. Волинець повернувся до рідного села. Намагався допомагати хворим, рятував єврейське населення від неминучої смерті, за що ґестапо арештувало його і запроторило у концентраційний табір в Освенцім. Звідти у 1944 році його перевезли у концтабір Саксенгавзен, де 19 березня 1945 року він був засуджений до смертної кари. Врятував його лікар-німець з адміністрації табору.

Після закінчення війни О. Волинець переїхав до Анґлії, де провадив лікарський кабінет аж до часу виходу на пенсію в 1976 році. Д-р О. Волинець був одружений з Іриною Глобоцькою з Перемишля. Він пожертвував великі кошти на громадські установи і приватні допомоги українцям. Дата смерті О. Волинця суперечлива, тому я буду вдячний, якщо хтось із читачів знає докладно дату смерти і місце поховання д-р О. Волинця, і цю інформацію перекаже на електронну адресу: jaroslawstech@yahoo.com для опрацювання повної статті.

Ярослав Стех,
Торонто

Читачі діляться з редакцією...

Численні листи до „Свободи" свідчать про те, що читачі тижневика прагнуть поділитися з редакцією і громадою новинами і спогадами, здобутками і думками... **Микола Копчик** з Самбора прислав компакт-диск з піснями на його вірші, музику до яких написала місцева талановита парафіянка Олена Парійчук-Синейко. М. Копчик пише: „Вдячний за опублікування моїх віршів у „Свободі". Це справді міцна підтримка у моєму житті, яка надихає до подальшої творчости. Цей диск є моїм подарунком за вашу небайдужість". Також Михайло Тавшунський з Харкова (*його поезії були в ч. 13*) прислав свій вірш „Вільна Україна" і ноти для його пісенного виконання.

Адольф Гладилович з Канади дякує за опублікування його листа про поета-науковця Володимира Пащенка з Києва (*ч. 13*) і особливо його зворушливого вірша „Гродненська паска".

Стефанія Гурко з Канади з приємністю прочитала у статті Ростислава Хомяка „За що йому така слава" (*„Свобода", 9 березня*) уривок з сатири власного авторства і хоче вислати Р. Хомякові збірку сатир.

Теодор Курило з Канади прочитав у „Свободі" (*ч. 13*) спогад про Володимира Каплуна і написав, що знав його з молодих літ, коли В. Каплун приходив до його села як студент.

Микола Глюз з Хорватії прагне поділитися публікаціями місцевої преси про Україну і шле до „Свободи" вирізки надрукованих там статтей. Дякуємо!

Марія Борук з села Шепарівців біля Коломиї дізналася про появу своєї статті „Найперша презентація – в рідному селі" у „Свободі" (*ч. 15*) від земляків, які живуть у США. Потім надійшла і газета. Вона пише: „Було приємно бачити своїх людей на сторінках газети, щоб інші теж знали про наше село і наші таланти. Сам Народний артист України Петро Терпелюк був дуже втішений, бо він тепер хворий і це, мабуть, було для нього останнє таке велике, приємне свято".

Микола Ватраль з Канади прислав статтю з газети „Гомін України", у якій досліджено страждання українців, які перебувають на заробітках в Італії, Еспанії, інших країнах. „Мене дивує, чому уряд України не зробить жодного протесту з приводу жахливого ставлення до українських заробітчан", – пише він.

У редакційній пошті є повідомлення про новини. Київське видавництво **„Факт"** пропонує закордонним читачам свої видання – твори Оксани Забужко, Богдана Бойчука, Максима Стріхи, інших авторів. Придбати нові книжки можна через інтернет: www.fact.kiev.ua в будь-яку годину дня і ночі.

Від **Об'єднання українських націоналістів-державників** з Києва надійшло звернення з вимогою об'єднатися на наступних виборах, щоб не програвати малими партіями і групами.

Олексій Костюченко з Острозької академії написав про участь острозьких спудеїв у Всеукраїнській студентській олімпіяді.

Як завжди, у пошті є чимало віршів. **Йосиф Собко** з Ню-Гейвену, Кон., написав вірш „Великдень Божий – Весна", у якому радіє настанню весни з квітами, бджолами, церковними дзвонами. **Олександра Керша** з Бирлінґтону, Вт., надіслала ряд листів з віршами і спогадами про своє життя в СССР. Вона поводмляє, що пише спогади, які зацікавлять читачів, тому що у них йдеться про взаємини СССР з іншими країнами, про зустрічі, розмови, події. До „Свободи" О. Керша надіслала чотири спогади. А віршів вона написала вже на 20 книжок. На жаль, О. Керша пише спогади російською мовою і це утруднює їхнє сприйняття українськими читачами.

Надіслав вірші „Весна Києва" і „Добрий день, друзі" **Іван Павлюк** з Мілінґтону, Н. Дж.

Ми змушені нагадати самодіяльним поетам, що „Свобода" не є літературним виданням і не може вмістити усі вірші, які надходять до редакції.

Читайте „Свободу" на сторінці Інтернету:
www.svoboda-news.com

Дякуємо за увагу до Альманаху-2007

До редакції „Свободи" надійшло багато відгуків про Альманах Українського Народного Союзу на 2007 рік, і ми щиро вдячні нашим читачам, бо і прихильні, і критичні листи свідчать, що посіяне нами інтелектуальне і духовне зерня падає на добрий ґрунт, що зміст нашого щорічного видання збуджує людські думки і почуття. А це й було нашою метою.

Коротенько узагальнюючи одержану пошту, можна сказати, що жоден з тематичних розділів річника не залишився поза читацькою увагою, хоч і на цей раз, як то трапляється майже завжди, одному подобається одне, іншому – інше, але й на таке сприйняття ми розраховували, вміщуючи в Альманасі–2007 різножанрові тексти – серйозні, науково обґрунтовані, далі – легші, популярні, а наприкінці – веселі, гумористичні. Здебільшого читацькі і редакторські смаки збігаються: як нас під час редагування хвилювали розповіді про Сандармох, про Романа Шухевича-Тараса Чупринку, про Василя Біласа і Дмитра Данилишина, про останнє кохання Тараса Шевченка, про те, як зовнішньо виглядав Ісус Христос, – такої ж високої думки про ці матеріяли виявилися читачі.

Велику й об'єктивну аналізу нашої праці надіслала **Лідія Корсун–Коваленко**, одна з наших постійних авторів, відзначивши плюси і мінуси кожної публікації, а також критикуючи нас за недогляди: ми справді не знайшли місця для декількох важливих ювілеїв. На жаль, не маємо можливости збільшити обсяг видання, тобто кількість текстових сторінок.

За гарні, теплі теплі слова дякуємо **Марії Уздейчук** з Йонкерсу, Н. Й., **Ірині Бойко-Паар** з Канади, **І. та О. Марущакам** з Дірборн Гайтс, Миш., **Олексієві Коноваловi** з Чикаґо.

А **Дмитрові Демедюкові, Левові Фігурському, Іванові Бешові** вдячні за гостру критику. Вона переважно зводиться до запитання: чому ми на цей раз відступили від традиції і не вмістили церковного календаря? Відповідь дуже проста: тому що минулого року ми одержали чимало чистів з пропозицією не подавати більше цього календаря. Мовляв, це ж світське, а не релігійне виданння. От ми й зважилися на експеримент. З огляду на протилежні вимоги, дуже просимо якнайбільше наших читачів висловитися щодо цієї дилеми. Дістанемо більше порад повернутися до традиції – і ми це зробимо.

На жаль, і в цьому річникові не обійшлося без помилок, хоч сталися вони не так з редакторської, як з технічної причини. Річ у тому, що половина тексту складалася в старій комп'ютерній системі, а половина – в новій. А системи були несумісні, тому вчасно, при першому вичитуванні виправлені помилки таки пішли в друкарню. У результаті – такі прикрощі, як „19917" замість „1917", в підзаголовку – „До 120-річчя від народження Євгена Маланюка", а в тексті – „до 110-річчя...". Є також багато інших „чортиків", зайвих букв тощо.

Ще за одну помилку просимо пробачення в нашого шановного автора **Андрія Пащука**: його прізвище над статтею подано як „Пащак", хоч у тексті збереглося правильне написання.

Наостанок – наша гаряче прохання: пишіть нам, про що б ви хотіли читати в наступному річникові, і самі будьте його авторами. Це ж буде 60 років від часу, коли в 1948 році з Ді-Пі таборів в Європі почали виїжджати наші люди за океан. Всі вони мають що згадати. Нехай то будуть невеликі спомини – ми їх об'єднаємо в один розділ, і він обіцяє бути і цікавим, і хвилюючим.

Редактор

Посередники тільки заважають

Та практика, що закордонні фонди допомоги Україні спираються на посередників – шкідлива для України. Вона найчастіше посилює позицію росіян в Україні, які дістають допомогу, а українські патріотичні організації підтримки не мають. Часто можна прочитати в „Свободі" звіти фондів про те, яку велику суму долярів надали вони Україні. Як використані гроші? Цього в цих звітах часто-густо не видно.

Я хочу сказати, що професійні посередники фондів допомоги Україні підтасують все, що завгодно, під вимоги проєктів, а інші організації і колективи, які нічого не підтасовують, ніякої підтримки від фондів допомоги Україні не мають.

Мільярди долярів допомоги Україні йдуть на дисертації, на щоденну професійну роботу науковців, яка усе ж таки фінансується державою. А хто підтримає тих, які впритул стоять біля українських національних проблем? Живуть, як гілка у воді, що чекає, коли відросте коріння і вона буде пересаджена в землю. Чи дочекаються?

Клавдія Мірецька,
Дніпропетровськ

Допоможіть збудувати Українську церкву!

Греко-католицька парафія в Старгарді Щецінському на чолі зі своїм адміністратором о. Русланом Марцішаком звертається до всіх людей доброї волі, а в особливий спосіб до вірних зі Старгарду, які виїхали за межі Польщі, з великим проханням фінансово допомогти у будові Церкви.

Богослужіння відбуваються в Римо-католицькому костелі, де можна їх проводити ще два роки – отже, тимчасово. А що далі?

Уряд міста виділив ділянку під будову Церкви. Зараз чекаємо на завершення урядових справ, після яких відразу рушимо з будовою. Щоб розпочати і завершити цю благородну справу, потрібні фінанси. Наша адреса: ks. Ruslan Marciszak, Osiedle 1000-lecia, 1a/5, 73-110 Stargard Szczecinski, Poland.

Парафіяни,
Старгард Щецінський,
Польща

СТОРІНКА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Річні збори Округи УНС в Клівленді

ПАРМА, Огайо, – 21 квітня в домівці СУА при Катедрі св. Йосафата відбулися річні збори Окружного комітету відділів УНСоюзу. Збори відкрив голова комітету д-р Зенон Голубець. Збори вшанували хвилиною мовчання пам'ять членів Округи, які відійшли з цього світу.

Було обрано президію зборів (голова – Є. Бачинський, секретар – Л. Оленчук). Протокол попередніх зборів прочитала Л. Оленчук.

Про діяльність комітету звітував Євген Бачинський. Комітет проводив річні і організаційні збори, подавав поради членам, в часі Різдва і Великодня на хвилях українського радіо вітав членів Округи, висилав привіти і довідки про УНСоюз і його продукти забезпечення до пам'ятних книг з нагоди ювілейних святкувань (ЗУАДК, СУМА, Пласт, Школа Українознавства Товариства „Рідна Школа"), допомагав грошовими датками Школі українського танцю „Каштан", Українсько-Американським Ветеранам, УКУ, „Поміч Україні", Школі Українознавства при Соборі св. Володимира, монастиреві в Гошеві, УККА, СКВ, „Літописові УПА".

В Окрузі діє дев'ять відділів, які мають 950 активних членів. В минулому році було приєднано 33 нові члени і Округа заняла четверте місце серед 23-ох округ.

В обговоренні звіту були висловлені пропозиції про кращу співпрацю із секретарями відділів, а головне – з відділами в Янґставні, Сінсінаті і Лорейні.

Д-р З. Голубець розповів про стратегічний плян екзекутиви на 2007-2008 роки, в якому охоплені усі ділянки праці: Союзівка, видання, братські пільги та інші. Метою пляну є збільшення резервного фонду.

Збори обрали комітет в складі з минулого року.

Є. Бачинський

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Соборне відзначення у Вашінґтоні річниці Чорнобильської трагедії

ВАШІНҐТОН. – В неділю, 29 квітня, вашінґтонська громада відзначила річницю Чорнобильської катастрофи Соборною Панахидою в православній Катедрі св. Андрія Первозваного. Сослужили о. Володимир Штеляк, настоятель храму, о. Тарас Лончина, настоятель католицької парафії св. Трійці і о. протодиякон Святослав Новицький. Активну участь взяло Посольство України в США.

Після обіду з нагоди спільного свяченого в залі відбулася програма, присвячена Чорнобильській річниці, якою керувала культосвітній референт катедри Олена Варварів.

З доповідями виступили проф. Володимир Іваненко, який того трагічного 26 квітня жив у Києві. Він розповів про перші події після катастрофи, реакцію влади та прикриття злочину з наказу Москви. Промовець розповів, як науковці запобігли ще більшій катастрофі, врятувавши найбільший природний підземний збірник води в Европі, який знаходиться в околиці Прип'яті – під Чорнобильською атомною станцією.

Д-р Лариса Фонтана, яка від 1986 року очолює Чорнобильський комітет на терені Вашінґтону, розповіла про працю цього комітету. Комітет влаштовував відзначення річниць трагедії, екуменічні Панахиди, у „Лафаєтпарку" напроти Білого дому було посаджене деревце в пам'ять чорнобильських жертв, відбувалися демонстрації зі свічками. Були зібрані цікаві матеріяли з преси того часу. В архіві є зворушливі картинималюнки „Чорнобильська трагедія очима дітей", виконані школярами Києва і околиць відразу після вибуху. Частину малюнків було розпродано для допомогової акції, а 26 обрамлених картин ще залишилися і були виставлені в залі. Вони чекають мецената-покупця, а гроші підуть на допомогу чорнобильських сиротам.

Від Посольства України виступив Олександер Михальчук. Була розповсюджена двомовна інформативна брошура посольства „21 річниця Чорнобильської катастрофи: дії, результати та висновки", висвітлено фільм про Чорнобиль.

У катедрі св. Андрія Первозваного, яка присвячена жертвам Чорнобиля, щонеділі вірні моляться за душі померлих і за здоров'я уражених радіяцією. Парафіянин д-р Ігор Масник уже 20 років очолює дослідження впливу Чорнобильської біди на здоров'я дітей в Україні від „National Institute of Health" у співпраці з міністерствами здоров'я в Україні і Білорусі. Д-р Петро Філіпов їздив в Україну перевіряти зір вражених радіяцією.

Сестрицтво при Катедрі св. Андрія протягом всіх років після вибуху Чорнобильського реактора допомагає грішми і пакунками чорнобильським переселенцям – сиротам і хронічно хворим та їх дітям, студентам. Нагородою є зворушливі листи подяки.

Оля Матула

Доповідь про історію української мови

Зліва: д-р Марко Стех, д-р Дарія Даревич, д-р Міхаель Мозер.

ТОРОНТО. – 19 квітня професор Інституту славістики Віденського університету д-р Міхаель Мозер виступив з доповіддю „Як галичани стали українцями – українська мова та освіта в Галичині у другій половині XIX століття", що відбулася під егідою місцевого Наукового Товариства ім. Тараса Шевченка. Д-р М. Мозер захистив докторську дисертацію на тему предикативного орудного відмінка у слов'янських мовах і є автором чотирьох монографій, понад 80 статтей, 60 рецензій, а також редактором шістьох наукових збірників. Тепер д-р М. Мозер працює над одним зі своїх досі наймаштабніших проєктів – „Тисяча років історії української мови в Галичині" і закінчує чергову монографію, в якій на близько 2,000 сторінках описує історію української мови в Галичині

Роман Івашків

Від редакції:
Ми змушені були скоротити змістову частину звіту, оскільки „Свобода" вже вміщувала матеріял д-ра М. Мозера на цю ж тему в нашій постійній „Колонці НТШ" 18 червня 2004 року.

У пам'ять і подяку спадкодавцям та фундаторам НТШ-А

НЮ-ЙОРК. – У Науковому Товаристві ім. Тараса Шевченка відбувся урочистий вечір, присвячений тим спадкодавцям і фундаторам НТШ-А, які вже від нас відійшли. Українці, які мешкають у Ню-Йорку або відвідують це світове місто, настільки природно сприймають присутність тут наших національних інституцій, настільки до них звикли, що часом і не замислюються, а чиєму, власне, матеріяльному та моральному здвигові мусимо за таку ласку завдячувати? Замислитися – кому зобов'язані ми тим, що на „розпуттях велелюдних" не почуваємося убогими сиротами? Тим часом далеко не кожна з авторитетних европейських націй має у Ню-Йорку подібну до НТШ-А чи до УВАН незалежну наукову амбасаду, „криницю для спраглих", без якої – хоч мавши до неї пряму причетність, хоч ні – а почувався б тут звичайний українець значно менш упевнено.

Доповідає д-р Орест Попович, голова НТШ-А.

Тільки справжні патріоти, люди з широко закроєними поглядами на загальну історію, на розвиток світових суспільно-політичних процесів визрівають до переконань, що дають їм силу підноситися вище матеріяльних інтересів, наділяють рішучістю до творення громадських осередків та примноження найціннішого суспільного набутку – національної науки та культури. Ню-Йорк і є тим місцем, де враз розвиднюється: без почуття національного освідомлення лишається одна дорога – служити помічним будівельним матеріялом для інших, сильніших духом чи спритністю народам. І щось таки для побудови української духовної держави за океаном таки зроблено.

Як підкреслив у вступному слові голова НТШ-А д-р Орест Попович, людей до цієї залі зібрало прагнення відзначити пам'ять тих фундаторів нашого Товариства, які вже відійшли у вічність, висловити їм нашу щиру подяку і признання – з надією, що їх приклад спонукає і нас за життя творити при НТШ-А свої іменні Фонди і цим підтримати діяльність нашого Товариства для української справи. Голова закликав усіх членів і приятелів НТШ-А, які можуть собі на це дозволити, до пожертв на наше Товариство, включно зі створенням іменних фондів.

Д-р О. Попович нагадав ту прикру обставину, що про багатьох наших фундаторів ми маємо дуже скупі біографічні дані, тому сьогоднішня презентація мусить бути вибірковою. Усе таки вдалося віднайти досить даних для того, щоб проф. Василь Лопух, директор адміністрації НТШ-А, підготував відеопоказ про найперших з них, зі супровідними поясненнями про їх життєписи, – додав голова НТШ-А і продовжив:

– Діяпазон поодиноких таких пожертв простягається від кількадесятьох долярів до понад мільйон. Часто пожертви передаються у формі заповітів, в яких на НТШ-А записують частину майна або й увесь спадок. Деякі фонди є вільні щодо свого призначення, інші – обмежені до чітко визначених цілей, наприклад, для стипендій студентам літератури, для бібліотеки тощо. На всіх своїх виданнях НТШ-А подає імена своїх спонзорів.

Біографічні дані були показані на екрані разом з світлинами фундаторів, а часом їхніх осель або творів. Почалася демонстрація від найбільших жертводавців – тих, які подарували на НТШ-А вище мільйона, а це подружжя Данильченків і подружжя Хлопецьких.

Микола Данильченко – агроном, підприємець, меценат, народився 1866 році на Полтавщині. Завдяки невтомній праці був мільйонером уже за молодих літ у царській Росії, помер маєтною людиною в США, в Покіпсі, Н. Й., в 1957 році. Перед революцією 1917 року працював в Туркестані, за часів УНР – у міністерстві фінансів. 1924 року еміґрував до Канади, згодом до США. Тут провадив кілька малих підприємств (плекання квітів, тропічних птахів), був касиром Об'єднання Українських Організацій Америки. Автор статті „Організація наших господарських сил в Америці" („Пропам'ятна книга УНС", 1936 рік). У 1950-их роках закупив ліс в Еленвілі, Н.Й., і ту посілість дружина Наталія (померла в 1967 році) з волі чоловіка записала в дар НТШ. На кошти цього фонду виходили різні видання НТШ.

Іван (1916-1992) і Єлизавета (1917-1997) Хлопецькі записали усе своє майно на НТШ-А у формі Фонду свого імені, призначеного на видання наукових праць – книжок в українській і німецькій мовах. Є. Хлопецька, з дому Штайбах, походила з надволзьких німців, батьки її загинули на засланні в Сибіру. Хлопецькі жили в Каліфорнії, де 30 літ займалися мандрівним пасічництвом. Фонд Хлопецьких створено в пам'ять фундаторів, а також усіх українців і надволжанських німців, закатованих комуністами.

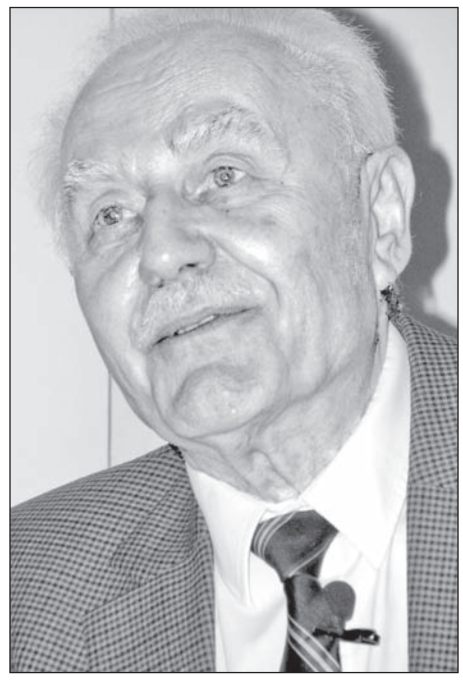
На закінчення демонстрації фільму В. Лопуха знову пригадалися слова д-ра О. Поповича про те, що „нема такої речі, як замалий даток", або, перефразувавши відому українську приказку, – „громада по нитці, українській науці – сорочка".

Сергій Панько

Петро Потічний: про УПА – глибше, ґрунтовніше

1947 рік. Сотня „Громенка“ (командир Михайло Дуда), Петро Потічний в третьому ряді, другий справа.

Професор Петро Потічний

ЕДМОНТОН, Канада. – У зв’язку з тим, що восени цього року відзначаємо 65-річчя створення УПА, 60-річчя з часу прориву воїнів УПА, а також 100-річчя з дня народження командира УПА Романа Шухевича –Тараса Чупринки, Канадський інститут українських студій (КІУС) та Клюб українських професіоналістів і підприємців Едмонтону (КУППЕ) запросили д-ра Петра Потічного, провідного знавця цієї теми, виступити 30 березня, у рамках престижних „Шевченківських лекцій“, з доповіддю „Українська Повстанська Армія (УПА): що ми знаємо про неї 65 років після її заснування?“

Перше з контроверсійних питань, якого торкнувся д-р П. Потічний, стосувалося нерозмежування Організації Українських Націоналістів (ОУН), зокрема очолюваного Степаном Бандерою крила (ОУН-б), з УПА, відомого в науковій і популярній літературі під назвою ОУН-УПА. Проф. П. Потічний відзначив, що першими почали уживати дефісну форму на означення цих організацій радянські органи безпеки. Адже ОУН зі своєю ідеологією інтеґрального націоналізму мала взаємини з німцями, і це мало переконати людей, що обидві організації були ідентичними – щоб таким чином дискредитувати УПА. Дефісна форма також уживалася в деяких пов’язаних з ОУН-б еміґраційних колах. Вона також стала модною в незалежній Україні, що д-р П. Потічний частково пов’язує з політичними амбіціями деяких політиків у сучасній Україні. Відзначаючи важливу ролю, яку відігравали члени ОУН в УПА, д-р П. Потічний підкреслив, що УПА була підпорядкована Українській Головний Визвольній Раді (УГВР) – підпільному керівному органові, який мав ширшу підтримку, ніж ОУН-б, і що УГВР була створена саме з ініціятиви УПА.

Д-р П. Потічний також виділив третю групу, яку складають науковці, що вживають об’єднану назву, тим самим іґноруючи підпорядкування УПА до УГВР. Друга суперечність, якої торкнувся проф. П. Потічний, стосувалася кількости людей, залучених до УПА та до підпільної діяльности в цілому. Насамперед він вказав на проблему достовірности оцінок. Наприклад, радянська статистика стверджує, що 538,727 осіб у західніх областях України були вбиті, ув’язнені або вислані протягом 1944-1956 років, що становило на той час 10 відс. населення. Д-р П. Потічний підсумував, що радянська статистика перебільшена, оскільки частина вбитих чи репресованих узагалі не належала до підпільного руху опору. Він також відзначив, що втрати з радянського боку було занижено.

Третя суперечність стосувалася організації УПА. Радянська пропаганда прагнула представити УПА недисциплінованими бандами. Проф. П. Потічний в першу чергу окреслив організаційну структуру УПА, щоб показати її подібність до регулярної армії. Далі він розповів про те, як радянська сторона створювала озброєні групи, імітуючи загони УПА, та вдавалася до провокацій з наміром дискредитувати УПА. Він відзначив, що в 1945 році вже існувало 156 таких імітаційних груп.

Щодо ідеології, то проф. П. Потічний почав із згадки про те, що (базуючись на творах Дмитра Донцова та на нацистській і фашистській ідеологіях), різні дослідження зображали членів УПА поглинутими в ідеологію інтеґрального націоналізму. Д-р П. Потічний підсумував, якщо члени ОУН в 1930-их роках знали про політичні погляди Д. Донцова, то цього не можна сказати про членів УПА під час війни. Ідеологічні засади УПА й підпілля у Другій світовій війні і після неї, в основному, виходили з праць Осипа Горнового (Дякова), Петра Полтави (Федуна) й інших, які підкреслювали демократичні цінності у своїх писаннях. Ці ідеї були стверджені ще у творах таких найвидатніших письменників України, як Тарас Шевченко, Іван Франко й Леся Українка. Д-р П. Потічний продовжив, що гасла УПА „Свобода націям“ та „Свобода людині“ не були порожніми словами. У своїй промові проф. П. Потічний наголосив на міжнародному характері УПА, до якої входили національні групи узбеків, грузин, татар, євреїв (які переважно займалися медичною справою) та інших.

Проф. П. Потічний також розповів про польсько-український конфлікт, назвавши його великою трагедією для обох народів. Він відкинув припущення деяких науковців, що націоналістична ідеологія була первинним чинником мотивації дій українців. Згадуючи нещодавно видану книгу „Загибель Аркадії“ Богдана Гудя, д-р П. Потічний відзначив, що польсько-український конфлікт має довгу історію, і боротьба за землю частково пояснює жорстокість протистояння та участь у ньому селян у Волинській трагедії 1943 року. Існували також інші чинники, як-от польські пляни включити Волинь до складу Польщі, німецьке й польське втручання та неспроможність керівництва польського й українського підпілля дійти до порозуміння.

Щодо євреїв, то д-р П. Потічний відзначив, що населенню було відомо про масові вбивства євреїв в Україні. Проте він не знає жодного документального свідчення, яке б стверджувало припущення або звинувачення, що УПА вітало або підтримувало Голокост. Твердження, що УПА жадала польської крови після того, як більшість євреїв було знищено в Голокості, також не є обгрунтовані. Найбільшим прорахунком проводу українського підпілля стосовно євреїв було те, що воно в основному зберігало мовчання про масові вбивства. Не було оприлюднено жодного осуду чи відгуку. Д-р П. Потічний сказав, що йому нічого невідомо про спроби єврейського проводу налагодити контакт з проводом українського підпілля.

Д-р П. Потічний завершив свій огляд суперечностей навколо УПА твердженням, що сенсаційні заяви не можуть замінити справжньої науки, і що серйозніша і глибша дослідницька праця повинна бути здійснена щодо питання євреїв і УПА та інших суперечливих питань.

Шевченківська промова продовжилася жвавим обговоренням. Можливо, найбільш яскравим, ефективним та інформативним моментом тут стали спогади П. Потічного з особистого життєвого досвіду. Д-р Потічний, виходець з села Павлокома (біля Перемишля, сучасна Польща), став воїном УПА у віці 14 років. Це сталося після брутального масового вбивства, здійсненого вояками польської Армії Крайової (АК) у березні 1945 року.

Д-р П. Потічний служив в УПА до 10 вересня 1947 року, коли рештки сотні „Громенка“ (36 вояків), у якій він служив, перейшла з частини Австрії, що була під радянською окупацією, до контрольованої американцями зони в Німеччині. Згодом П. Потічний служив в армії США в Кореї, а потім здобув вищу освіту і ступінь доктора філософії з політичних наук в Колюмбійському університеті, в 1966 році.

Богдан Клід

Відзначили 60-ліття Акції „Вісла“

ВИПАНІ, Н. Дж. – Українській громаді весняний день 22 квітня залишиться спомином про відзначення трагічної Акції „Вісла“. Проповідь пароха о. Романа Мірчука у вщерть виповненій церкві в часі недільного Богослужження можна вважати вдалим початком відзначення цієї річниці.

Після Богослужження присутніх було запрошено до спільного свяченого обіду. Шкільну молодь, яка виступала з весняними піснями, присутні щедро нагороджували оплесками. Офіційна частина відзначень відбулась у великій залі. Отець Р. Мірчук у вступному слові яскраво зобразив трагічні події в історії нашого народу, до яких належить терпіння і жертви українського населення Лемківщини. На сцені стояла символічна чорна могила з хрестом та екраном для висвітлення прозірок. В темноті, тільки при свічках, по обидва боки могили, старша молодь читала розповіді тих, що пережили Акцію „Вісла“. Деякі з присутніх витирали сльози зворушення. Програму закінчувалася, коли о. Р. Мірчук в почоті чисельної молоді з свічками, а також всі присутні в залі вислухали 60 ударів дзвону на 60-ту річницю зловісної акції.

Іван Буртик

13 ТРАВНЯ – ДЕНЬ МАТЕРІ

Василева мати

В селах в той час тяжко жили,
Не тільки Ганна бідувала.
Не в кожній хаті на столі
Родина хліб насущний мала!

На полтавських чорноземах розкинулися безкраї лани озимої пшениці, а над тими ланами, в небесному безкраї, співали жайворонки, немов змагаючись, хто краще. А в селі Біївці, в вишневих садках, до півночі співали солов'ї. Рай та й годі...

При царюванні Романових три дні на тиждень селяни працювали на пана, а три дні – на своїй землі. В неділю чи на свята йшли до церкви. Після Служби Божої снідали й обідали разом, бо Служба відбувалася до обіду. Пообідавши, молодиці та бабусі набирали в кишені фартухів смаженого насіння, виходили на вулицю, сідали на призьбах під стіною. Дітлахи гралися біля них в піжмурки та довгої лози. Чоловіки, зібравшись у стодолі, пили горілку та грали в карти. Парубки та дівчата збиралися на вигоні під широколистими осокорами, і до півночі лунав там сміх і вереск. Співали пісень і танцювали під троїсті музики. Після революції всіх загнали в колгоспи, в селах увесь тиждень працювали без вихідних. До церкви не ходили, бо її зруйнували.

В Біївцях, в старенькій хаті, мешкала хвора мати з сином Андрієм Симоненком. Він був високий на зріст, широкий в плечах, над голубими очима, як осіннє небо під час „бабиного літа", мав чорні брови, на голові – копицю чорного кучерявого волосся. Сільські дівчата дивилися за Андрієм, дивилася й Ганна Щербань. Вона походила з старовинного козацького роду Щербанів, який поєднався з Остапенками, предок яких дістав шляхетство за подвиг на війні. Про це йшлося у грамоті, котру мав ще Федір Щербань, дід Василя Симоненка. Це йому поет присвятив вірш „Дід умер". Але у радянські часи грамота зникла. Г. Щербань народилася 16 вересня 1910 року в Біївцях. Після школи стала студенткою вчительського інституту в Лубнях, але була з нього виключена і повернулася до колгоспу, де поєднала свою долю з вчителем А. Симоненком, народила сина Василя.

На війні А. Симоненко був капітаном, командував підрозділом, але за якусь непокору був засуджений і відбував кару у північних таборах. Коли його звільнили, приїхав до Ганни й сина, але життя їхнє не склалося.

Ще раніше, коли Ганна залишилася сама з дитиною, до неї сватався Олексій Лисенко з сусіднього села Новаки, але вона за нього не пішла, бо вірила у повернення чоловіка. В. Симоненко писав про матір:

Я хотів би, як ти прожити,
Щоб не тліти, а завжди горіть,
Щоб уміти, як ти любити,
Ненавидіть, як ти умієть.

Тяжко було Ганні з малою дитиною на колгоспній праці. До схід сонця матері з грудними дітьми бігли в ясла, а звідти – на ланки. Якщо поле, де сапали жінки, було недалеко від села, то матері в обід бігли в ясла, щоб годувати своїх діточок материнським молоком. І притьмом – назад, в поле. Коли поле лежало кілометрів за два і більше від села, до ясел під'їздив віз, і нянька на нього, як вареники в макітру, накладала малюків, яких везли на поле. На возі, під пекучим сонцем, малюки кричали, їздовий щодужче гнав коней, немов хотів втекти від того дитячого гвалту. Побачивши воза, матері кидали сапи і з слізьми на очах, бігли йому назустріч. Нагодувавши немовлят, матері цілували їх і лагідно вкладали на воза, а самі, зігнувшись удвоє, сапали, гребли святу землю.

Коли Василь вже ходив до школи, ще в п'ятій клясі, в його маленькій голівці почали мережитися дитячі віршики, але він їх не записував, бо ще не знав, що вірші принесуть йому славу поета.

Голова сільської ради, колишня Ганнина учителька, видавала їй 5 крб. 20 коп. допомоги, а подумки запитувала сама себе: „Хто це там, в Москві, підрахував, що 5 крб. 20 копійок вистачить матері на виховання дитини?". Ганна, взявши ті злиденні гроші, тяжко зітхала і говорила: „Хоч на зошити буде моєму синочкові".

Після навчання в столиці В. Симоненко приїхав до Черкас. Працював в редакції молодіжної газети і писав вірші. Читав їх тільки найближчим друзям, але про ті вірші усе ж знали в обласному управлінні КҐБ. Він забрав маму з села до свого невеликого помешкання на вулиці Шевченка. Мама поета збирала прислів'я, приказки і її зібрання було надруковане в київському журналі.

Василеві поезії пішли в народ. Його мама померла 29 березня 1998 року. Тепер їхні могили – поруч, на центральній алеї міського цвинтаря...

Василь Теслюченко,
Черкаси

У цій розповіді використані дослідження Любови Сердюк-Баран „Літопис Щербанівського роду, роду Василя Симоненка".

Міністер А. Яценюк...

(Закінчення зі стор. 5)

міністрові закордонних справ, бо він почав свою професійну кар'єру в банку і дійшов до посади голови Національного Банку України, а також відав мінітерствами економіки в Севастополі й Києві. У вівторок, 1 травня, після покладення квітів до пам'ятника Тарасові Шевченкові, його обступили українські студенти, які навчаються у вашінґтонських університетах, і запитували, які спеціяльності їм треба б вивчати для кар'єри після повернення в Україну. Міністер радив міжнародні фінанси і банківські справи – як такі, які в Україні потрібні і добре платні; навіть згадував висоту заробітної платні, на яку студенти можуть розраховувати.

Хоч я вважаю себе досить добре поінформованим про біографію нинішного міністра закордонних справ України, для мене було несподіванкою його вільне володіння англійською мовою і то з усіми її ідіоматичними відтінками. А нині це просто імперативне для офіційної особи в галузі міжнародних стосунків: порозумівiатись без перекладача. Під час свого виступу у Фонді Карнеґі він говорив до авдиторії і не читав тексту. А після виступу впевнено і поінформовано давав відповіді на запитання присутніх. Але і тут не забув пожартувати: послухавши досить важке або делікатне запитання, він поглянув на авдиторію і запитав: „А чи не могли б ви подати інакше запитання?". І далі відповідав на це важке-делікатне.

Наприклад, щодо Европи він заявив: „Ми є Европа. У нас 47 мільйонів населення". І нагадав тут же, що Україна не буде проситись до Европейського союзу, але евроатлантична інтеґрація України залишається елементом її закордонної політики. „Я ніяких нових кроків (у закордонній політиці) не робитиму", – сказав він.

Щодо Росії, то міністер А. Яценюк заявив, що українсько-російські стосунки мають бути більш праґматичними, більш ефективними, але додав, що її стосунки перебувають під надійною контролею і згадував свою недавню зустріч з російським колегою, міністром закордонних справ Сергієм Лавровим. Серед іншого, вони домовились створити окрему групу для остаточної делімітації і демаркації українсько-російського кордону. І тут же додав, що також не тільки з Росією, але й з Румунією в України є нерозв'язані кордонні питання, які тепер перебувають на розгляді у міжнародному суді.

Двічі у своєму виступі у Фонді Карнеґі А. Яценюк звернув увагу на порядок своїх перших закордонних поїздок як міністра закордонних справ: Брюсель, Москва, Вашінґтон.

Стосовно НАТО (а це Брюсель), український міністер доводив, що взаємини є на дуже доброму рівні і постійно розвиваються. Головною проблемою НАТО в Україні є те, що громадськість просто непоінформована про цей альянс. У новому бюджеті, додав він, 1 млн. дол. призначено на інформаційну кампанію про НАТО. Навіть серед опозиції в Україні, додав він, є різні думки щодо НАТО.

Міністер А. Яценюк зустрівся у Вашінґтоні з Державним секретарем Кондолізою Райс, з членами Конґресу – і все те в дні, коли в американській столиці він мав серйозну конкуренцію: в той час тут також перебувала канцлер Німеччини Анґела Меркель.

Український міністер визнав постійну й серйозну допомогу Сполучених Штатів у просуванні України в членство Світової Торговельної Організації (СТО), яке дуже потрібне Україні для її дальшого економічного розвитку. Крім того, казав він, на зустрічі з Державним секретарем він порушив питання про розширення програм обміну студентами, бо вважає прогрес в галузі освіти одним з найважливіших питань.

Несподіванкою для діяспорників під час зустрічі з міністром А. Яценюком, була його згадка, що в нього є родичі у Сполучених Штатах: зі сторони його батька його дядьком був український політичний діяч і публіцист, покійний Петро Мірчук з Філядельфії.

У Фонді Карнеґі А. Яценюк виступав на тлі полотна з назвою організації, яка його запросила: „Carnegie Endowment for International Peace", а вгорі – назви столиць, в яких знаходяться центри фонду: Вашінґтон, Москва, Пекін, Бейрут, Брюсель. Мені подумалось: а що, якби до цього рядка додати й Київ. Адже в Києві таким міжнародним організаціям, як Фонд Карнеґі, працюється набагато легше і цікавіше, ніж у Москві! Виступ українського міністра міг би посприяти цьому, бо, коротко кажучи, цей виступ був на доброму рівні.

УКРАЇНА І СВІТ

Всеукраїнський семінар з християнської етики

ОСТРОГ, Рівненська обл. – Національний університет „Острозька академія" відродив викладання християнської етики в школах України.

За пляном Міністерства освіти і науки, Рівненський обласний інститут післядипломної освіти спільно з міністерством та Національним університетом „Острозька академія" 24 квітня провів Всеукраїнський науково-практичний семінар „Викладання християнської етики в загальноосвітній школі".

В семінарі взяли участь професори, аспіранти, начальники відділів та управлінь освіти, керівники загальноосвітніх закладів області, методисти, які відповідають за стан викладання курсів духовно-етичного спрямування, вчителі. Учасників пленарного засідання привітав ректор Національного університету д-р Ігор Пасічник. Він вручив сертифікат та срібну медалю князя Василя-Костянтина Острозького за значний внесок у розвиток духовности та бібліїстики доктору богослов'я, завідувачеві катедри богослов'я Острозької академії др-ові Рафаїлові Торконяку.

Із доповіддю „Історія та сьогодення викладання християнської етики в школі" виступив доктор педагогічних наук, проректор Острозької академії Василь Жуковський.

Відбулася презентація навчально-методичних комплексів з християнської етики та „круглий стіл" з актуальних питань викладання християнської етики у школі. Учасники семінару побували на концерті духовного співу у студентсько-викладацькому храмі академії.

25 квітня семінар продовжився у Рівному, Мізочі та Кузнецівську.

Олексій Костюченко

Українські еміґранти опікуються сиротами

ЧЕРВОНОГРАД, Львівська обл. – Минулого літа на італійському узбережжі відпочили та оздоровились 19 учнів початкових клясів Червоноградської школи-інтернату.

Подарувала їм ці незабутні спогади президент асоціяції „Україна – в Европі" Лілія Білик, колишня вчителька Володимир-Волинської школи-інтернату, а тепер мешканка Італії. Саме завдяки її старанням італійці-меценати допомагають дітям, впродовж року надсилають їм іменні подарунки, а при нагоді й особисто привозять подарунки, як це зробив Віторіо Дітаді – колишній працівник керамічного підприємства, що сам виховувався в інтернаті. Він подарував третьоклясниці Софійці Павлюк мобільний телефон, щоб час від часу почути в слухавці лагідне „Чао!".

Асоціяція знову організовує літній відпочинок для дітей з червоноградського сиротинця. Плянують також відкрити для учнів банківські рахунки, які допомогли б з майбутнім навчанням. Десятеро вихованців інтернату зможуть знову побувати на італійському узбережжі, бо В. Дітаді, перейнявшись долею дітей, заручився підтримкою ще однієї доброчинної асоціяції – „Авад", яка забезпечить перебування червоноградських сиріт над морем.

Заступник директора школи-інтернату Людмила Капітан переконана, що в Червонограді теж є багато людей, які прагнуть поділитись теплом з сиротами – саме так вчинила одна червоноградська сім'я, яка прийняла до своєї родини сирітку Наталочку.

Джуліо де Ніколаіс

Вулиця Митрополита В. Липківського в Києві

КИЇВ.– 26 квітня Київська міська рада проголосувала за перейменування вулиці Урицького в центрі Києва на вулицю ім. Митрополита Липківського. У цій справі Українському Православному Братству з Норт Порту, Фла., відмовив у січні 2003 року заступник посадника Києва М. Пошиванов. У квітні 2004 року Братство повторно звернулося з проханням до посадника міста Олександра Омельченка, а потім знову – у серпні 2005 року.

У лютому 2006 року член Комісії з питань найменувань та пам'ятних знаків Сергій Білокінь інформував Братство, що 25 січня 2006 року Комісія вирішила одноголосно рекомендувати перейменування. На жаль, рекомендації комісій міста й рішення Київської міської адміністрації та Кивської міської ради не завжди узгоджуються. Ніяких наступних дій не було зроблено, поки Братство не звернулося до СКУ і в грудні 2006 року від СКУ вийшов перший лист до посадника Леоніда Черновецького. Після звернення відбулися переговори у Києві, і фракції Київської міської ради (за винятком соціялістів) погодилися підтримати пропозицію.

Митрополит Василь Липківський, один із засновників та первоєрарх Української Автокефальної Православної Церкви (УАПЦ), жив на цій вулиці у Києві та, починаючи з 1905 року, служив священиком неподалік, у Солом'янській парафії. У 1921 році він був обраний Митрополитом УАПЦ. У 1938 році був арештований та страчений.

Мойсей Урицький, який народився в Україні, був головою ЧК (секретної поліції) у Петрограді після більшовицької революції.

У процесі перейменування вулиці президент СКУ Аскольд Лозинський мав зустрічі з заступником посадника Києва Володимиром Головачем, який запропонував СКУ скласти список вулиць міста для перейменування їх у майбутньому.

Світовий Конґрес Українців

Циганська...

(Закінчення зі стор. 5)

мешканців Ужгороду, тому що через такі події вулиці Ужгороду повністю бльокуються, щоб дозволити похоронній процесії перейти через центр міста до кладовища. Похоронну процесію очолює молодий чоловік, який несе хрест, за ним іде група музикантів, які грають на скрипках та інших дерев'яних духових інструментах. Труну несуть від будинку померлого до кладовища, слідом іде процесія, яка нараховує приблизно 200 ромів. Якщо померлий – музикант чоловічого роду – не проживав в ромському поселенні або жив задалеко від кладовища, щоб нести його, тіло транспортують автом до центру міста, а звідти померлого несуть з процесією.

Одна з найбільш вражаючих музичних особливостей цієї процесії є те, що всюди виконується тільки одна мелодія. Ця мелодія не є традиційною ромською піснею, швидше, ромські музиканти в Ужгороді грають інтерпретацію „Угорського маршу" Франца Ліста. Мелодія Ліста відіграє дуже важливу ролю в створенні акустичного простору для ромської процесії. Стиль виконання є повільним та сумним, дуже ефектно звучать „плачучі скрипки". Мелодія в мінорному настрої повторюється знову і знову, поки процесія не дістанеться до кладовища. Декотрі музиканти говорять, що мелодія Ліста – це єдина мелодія, яку виконують протягом десятиліть. Те, що це мелодія Ліста, впізнають перехожі нероми Ужгороду, які асоціюють звуки „плачучих" скрипок виключно з цією ромською подією. Невідомо, чому саме цю мелодію було обрано багато років тому, але ми можемо тільки допускати, що це має багато спільного з ужгородським угорським минулим та симпатією Ліста до ромської музики в Угорщині.

„Угорський марш" Ліста повертає нас до довгої історії ромських ресторанних музикантів Ужгороду XX століття та перевизначає неромську мелодію західнього композитора як місцеву та типову для ромської громади в Ужгороді. Сила на стороні тих, хто, переробляючи неромський простір, привласнює музику, створену Лістом. Нероми підтримують та визнають вклад ромів до угорського неромського суспільства. Через музику роми закликають повернутися до престижу ромських музикантів минулих часів і підтвердити свій історичний зв'язок з Ужгородом і з довколишнім географічним та культурним місцем дії.

Ромські похоронні процесії служать гірким прикладом того, як роми в Ужгороді обґрунтовують свій життєвий досвід в фізичному світі. Рух символізує вирішальний аспект цього обґрунтування. Роми не ховають своїх померлих біля ромських поселень, вони проходять через весь Ужгород до кладовища. Нероми повинні перечекати, поки процесія пройде, а потім продовжувати свої буденні справи. Як сказав один з ромів, таким чином „тільки в смерті нероми віддають нам повагу". Процесія вимагає ввічливости від спостерігачів до померлого рома та одночасно стверджує міцність ромської громади, яка бере участь в цьому ритуалі колективної скорботи. І власне музичний супровід відкладається в свідомості тих, хто це бачить та чує. Група чоловіків-музикантів відпроваджує померлого, потім ідуть дорослі представники громади, а за ними ромські жінки. Для жінок вокалістів та інструменталістів (яких небагато), процесій не роблять. Перехожі можуть добре чути музику перед тим, як процесія наближається, тому що звуки переносяться вниз по течії річки Уж від ромського поселення, яке знаходиться на околицях Ужгороду. На той момент, коли процесія досягає пішохідного мосту, який веде до центру Ужгороду, новини про похорон вже розповсюджуються по центральному ринку. Горожани виходять на вулиці та чекають з цікавістю та пошаною наближення процесії.

Похоронна процесія та музика кидають виклик соціяльним та культурним канонам, які асоціюють ромів з ментальністю „очі не бачать – серце не болить", яку їм приписують нероми. Вони розширюють хаотичний простір, вносячи присутність ромів до зовсім неромської сфери діяльности. Похоронна процесія для ромських чоловіків-музикантів викриває потужний засіб, за допомогою якого роми добиваються акустичної та візуальної перемоги в переважно неромському просторі. Похорон увічнює пам'five предків та підсилює чуттєве сполучення з землею та почуття належности до України.

10 червня: семінар про спонзорування іміґрантів з України до Канади

ТОРОНТО. – Ліґа Українців Канади (ЛУК) організовує сесію-семінар про новий федеральний законопроєкт C-394, також відомий як „Once in a Lifetime", який має на меті полегшити спонзорство родичів, котрі за теперішнім іміґраційним законом не підпадають під статус сімейної категорії.

Цей законопроєкт запропонувала Пеґі Н'аш – федеральний депутат від околиці Паркдейл-Гай Парк, щоб громадяни Канади та іміґранти з статусом „landed immigrants" змогли об'єднати сім'ї після довгої розлуки й упростити складні бар'єри іміґраційних процесів.

Сесія-семінар відбудеться в неділю, 10 червня, о 2-ій год. по полудні, в Українському культурному центрі за адресою: 83 Christie St., Toronto, Ontario, Canada M6G 3B1. Тел.: (416) 516-8223. Факс: (416) 516-4033. Електронна пошта: luc@lucorg.com. Сторінка в Інтернеті: www.lucorg.com. Вхід безкоштовний.

У семінарі візьмуть участь П. Н'аш, Українська суспільна служба і Українська іміґраційна служба.

ЛУК є громадсько-політичною неприбутковою організацією, метою якої є утвердження і розбудова української діяспори та незалежної демократичної української держави на основі об'єднаної та міцної українсько-канадської громади.

Прес-служба ЛУК

Відродження Ставропігійського університету у Львові

Студенти і керівники університету під час зустрічі зі спонзорами з США (сидять зліва): ректор Ярослав Кміт, Петро Буняк, декан Світлана Борзенко, Наталя Буняк.

ЛЬВІВ. – Про необхідність відродження Ставропігійської школи у Львові заговорили на початку 1990-их років минулого століття. Амбіції львів'ян цілком зрозумілі. Якщо зуміли відродитися Києво-Могилянська та Острозька академії, то чому не відроджується Ставропігіон? Адже саме ці три навчальні заклади є найстарішими і найславнішими в Україні і справедливо вважаються національним історичним надбанням держави доби пізнього Відродження, справжніми зірками освіти доби українського бароко. У березні 1994 року академік В. Скоробагатько, д-р Я. Цурковський та д-р А. Гнатишак виступили зі статтею, у якій визначили місію майбутнього вищого навчального закладу, який має підняти прапор Ставропігії. Автори, обґрунтовуючи необхідність створення такого навчального закладу, наголошували на тому, що він повинен мати оригінальний науковий напрямок.

2001 рік став роком народження університету „Львівський Ставропігіон" – духовного, науково-освітнього та громадсько-просвітницького спадкоємця Львівської братської школи та Львівського Успенського ставропігійського інституту.

Біля джерел його створення стояли член-кореспондент НАН України, проф. Олег Романів, академік АПН України Іван Зязюн, директор Інституту українознавства ім. Івана Крип'якевича НАН України, академік Ярослав Ісаєвич, проф. Іван Головацький. Організаційний клопіт впав на плечі Романа Мокрика, Ярослава Кміта, Ярослава Камінецького, Богдана Камінського, Світлани Борзенко та інших науковців, вчених і організаторів науки.

Університет „Львівський Ставропігіон" має чотири факультети – прикладної лінгвістики, психолого-педагогічний, економіки і комп'ютерних наук, туризму і права. Тут навчається близько тисячі студентів, працює півтори сотні викладачів. Поступово, долаючи чималі труднощі, університет спинається на ноги, з кожним роком усе голосніше заявляючи про своє існування.

Ректор університету Я. Кміт розповідає про слов'янський тип освіти, який має переваги над вузькопрофесійною освітою. Звісно, університет „Львівський Старопігіон" стоїть на позиціях збереження традицій, водночас дбає про конкурентноспроможність, свій стиль і власне обличчя. І якщо в минулому Ставропігійська школа виховувала у спудеїв почуття бути корисним громаді, то чому це повинно применшуватись сьогодні? Виховуючи самостійну, самодостатню особистість, сьогоднішній Ставропігіон вчить своїх вихованців плекати почуття співпереживання за справи держави і громади.

Своє ставлення до відродженого навчального закладу висловив св. п. голова НТШ проф. О. Романів: „Нова історія „Львівського Ставропігіону" тільки починається. Його випускники створять, я переконаний в цьому, своє міцне братство однодумців, яке буде пишатися історичною традицією попередніх поколінь студентів, викладачів, науковців, котра напевно слугуватиме їм правильним дороговказом у майбутнє, в ім'я особистого професійного процвітання та нашого державного Українського майбутнього".

Усе позитивне з часу минулого не повинно пропасти намарне, а, навпаки, прорости благодатним зерном, давши щедрий врожай на українській ниві.

Ігор Гургула,
головний редактор
газети „Основа"

В університеті створені Ставропігійська рада і Товариство прихильників та добродіїв університету „Львівський Ставропігіон". Сьогодні кожний п'ятий студент університету користується пільгами в оплаті за навчання, які складають від 10 до 50 відс. Особливо здібних дітей намагаємося підтримати громадськими стипендіями, деякі з них вчаться безкоштовно. Стипендії надають деякі фонди Львова та добродії з української діяспори в США, а також окремі українські родини з-за кордону. Дві стипендії виплачує Фундація Українського Вільного Університету в Ню-Йорку, шість стипендій – фонд Аскольда Лозинського в США, а Петро і Наталя Буняки з Ню-Джерзі чотири роки надавали стипендію для навчання студентки, яка вже отримала диплом бакалавра.

25 січня був зареєстрований статут громадської організації „Львівське Ставропігійське Братство", у якому читаємо: „Братство діє на засадах добровільности й рівноправности членства та на принципах самоврядування, законности та інформаційної відкритости. Братство об'єднує науковців і педагогів університету „Львівський Ставропігіон" та інших прихильників і благодійників його відродження. Братство відкрите до вступу українських та зарубіжних громадян, або співробітництва з ними та організаціями і підприємствами, які поділяють ідеї та завдання Братства, а також фінансово, матеріяльно або інтелектуально сприяють його діяльності. Для листування і підтримки університету просимо звертатись на адресу: Університет „Львівський Ставропігіон", а/с 6086, ректор Ярослав Кміт, вул. Кривоноса, 10, Львів, 79000 Ukraine. Електронна пошта: stavropigion@ukr.net.

Пожертви на розвиток університету можна надсилати на адресу: Peter Buniak, 115 Woodmont Dr., Randolph, NJ 02869.

Ярослав Кміт,
ректор Університету

У Дніпропетровську відбулася виставка „Розсекречена пам'ять"

ДНІПРОПЕТРОВСЬК. – Служба Безпеки України за дорученням Президента України Віктора Ющенка, створила пересувну виставку „Розсекречена пам'ять", у якій представлені архівні документи радянських органів державної безпеки, котрі висвітлюють одну із найдраматичніших сторінок в історії українського народу – Голодомор 1932-33 років. На виставці представлені накази, директиви, документи таємного діловодства та оперативно-статистична звітність про репресії на селі, архівні кримінальні справи жертв каральної політики тоталітарного режиму, свідчення очевидців, інші документальні матеріяли, які відображають трагедію народу.

Учасники „круглого столу" про Голодомор.

Одна із афіш виставки.

Мешканці Дніпропетровська протягом п'яти днів мали можливість ознайомитися з унікальною виставкою. Спочатку вона готувалася для Києва (зокрема, аби надати факти депутатам Верховної Ради напередодні голосування щодо офіційного визнання Голодомору). А потім виставка проїхала Донеччиною, Харківщиною та дісталася до Дніпропетровська.

Відкриття виставки відбулося 23 квітня у приміщенні Дніпропетровського історичного музею ім. Дмитра Яворницького. Промовляли голова обласної державної адміністрації Надія Дієва та голова обласної ради Юрій Вилков. Про організацію виставки розповів один із її авторів – заступник начальника Державного архіву СБУ, полковник Сергій Кокін (йому Є. Вилков подарував книгу про Голодомор на Дніпропетровщині).

До слова запросили мешканку Дніпропетровська Марію Чеснянську, свідка трагічних подій. Вона розповіла:

– Ми мешкали у Гадяцькому районі на Полтавщині. У 1932 році врожай був звичайний, ніякої посухи не було. Мій тато був священиком, то його „обклали" таким податком, який він не міг сплатити. У нас забрали корову і підсвинка, потім прийшли комсомольці й забрали усе їстівне, що було в хаті, а тоді спалили й хату. Якось я зайшла у приміщення пожежної охорони і побачила гору жорен і ступ, бо був наказ позбавити людей можливості молоти чи товкти борошно з тих зернят, які вони знаходили на полі. Щодня вмирало так багато людей, що не встигали копати могили...

Пані Марія не закінчила свою тяжку розповідь, – до горла підступили сльози...

Настоятель Свято-Преображенського собору Української Православної Церкви Московського патріярхату о. Ярослав сказав, що це сатана вплинув на тих, хто став морити голодом людей.

Директор Історичного музею Надія Капустина проголосила хвилину мовчання на пошанування жертв Голодомору. Після цього С. Кокін розпочав ознайомлення з виставкою. Людей померло так багато, що у листі начальника Харківського обласного відділу Державного політичного управління Зиновія Кацнельсона до свого київського начальника Всеволода Балицького зазначалося, що незабаром нікому буде працювати: „Подальше збільшення продовольчих труднощів є прямою загрозою успішному виконанню чергових господарчо-політичних кампаній у селі".

Виставка має окремий стенд, де показане співчуття населенню України від закордонних українців. Бачимо афішу віча Українського громадського комітету порятунку України в Чернівцях (тогочасна Румунія) 28 серпня 1933 року; оголошення про Панахиду, яку відслужили 29 жовтня 1933 року в Бучачі на Тернопільщині (тогочасна Польща); інші такі документи.

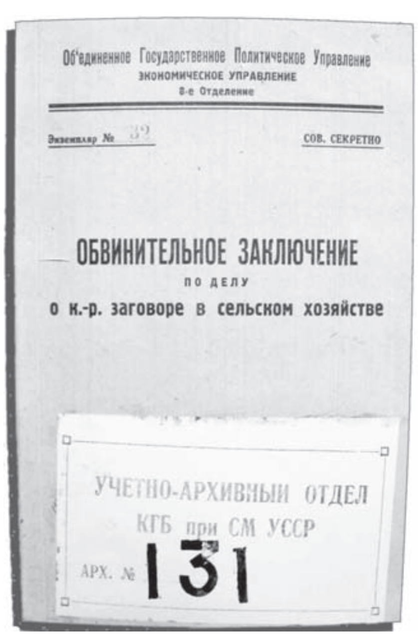
Організатори виставки привезли до Дніпропетровська документальний кінофільм „Великий злам", який демонстрували відвідувачам.

На Дніпропетровському обласному телебаченні відбувся „круглий стіл", у якому взяли участь, крім С. Кокіна, начальник архівного підрозділу обласного управління СБУ Ілля Козелло, генеральний директор Дніпропетровської обласної телерадіокомпанії Вікторія Шилова, тележурналіст Фідель Сухоніс, доценти університету Олександер Нікілєв та Олена Іщенко. Виставку відвідали щонайменше 4 тис. громадян, особливо велике зацікавлення виявили дніпропетровські школярі.

Володимир Єфимов

Молоді відвідувачі виставки „Розсекречена пам'ять".

Объединенное Государственное Политическое Управление
ЭКОНОМИЧЕСКОЕ УПРАВЛЕНИЕ
8-е Отделение

Экземпляр № 32 СОВ. СЕКРЕТНО

ОБВИНИТЕЛЬНОЕ ЗАКЛЮЧЕНИЕ
ПО ДЕЛУ
о к.-р. заговоре в сельском хозяйстве

УЧЕТНО-АРХИВНЫЙ ОТДЕЛ
КГБ при СМ УССР
АРХ. № 131

Більшість документів представлено оригіналами.

Плякат влади проти сільських трудівників.

Виставки у Самборі

САМБІР, Україна. – В історико-етнографічному музеї „Бойківщина" 1 квітня відбулась виставка вишивок Ярослави Менкуш-Заневчик, майстра народної творчості. Допомогли у її проведенні Управління культури і туризму Львівщини, Союз українок України, Національна спілка майстрів народного мистецтва, Галицький осередок львівської міської організації Союзу українок, Ліґа українських жінок Львівщини.

Через тиждень було відкрито виставку писанок та графіки „Знаки із вічности" Мирослави Скіри, студентки Львівської академії мистецтв.

А 15 квітня проведено в музеї писанкову майстер-клясу, виставку писанок майстра з Луганщини – Тетяни Коновал та її дітей – Дмитра і Єлизавети, а також презентацію книжки „Писанкова абетка".

Праця музею під проводом директора Роксоляни Данчин постійно поширюється новими програмами. Музей відновив видавничу ділянку і приділив увагу героїці цього терену у воєнний період. Музей почав працювати над перевиданням „Літопису „Бойківщина", який видавало товариство „Бойківщина" (засновник музею) у 1930-их роках. Видано вже перший випуск літопису за 1932-ий рік.

Адреса музею: пл. Андрія Чайковського, 4, Самбір, Львівської обл., 81400 Ukraine.

Дора Біленька-Рак

НОВИНИ ЛІТЕРАТУРИ І МИСТЕЦТВА

Дні української культури в Ізраїлі – вперше

НЕТАНІЯ, Ізраїль. – 25-29 квітня в Ізраїлі відбулися „Дні України". Це було свято українського слова, пісні, музики, не кажучи вже про яскраві, барвисті українські плахти, вишиванки, вінки, стрічки – екзотика для місцевих мешканців. Біля готелю, де мешкали дівчата з академічного танцювального ансамблю „Калина", парубки чатували на українських красунь, аби зфотографуватися з ними.

Колектив, який очолює Народний артист України Валентин Козаченко, відкривав святкові концерти в містах Ізраїлю і налаштовував глядачів на той щасливо-сумний настрій, який охоплював ізраїльтян, які народилися і виросли в Україні. Я бачила, як плакали літні люди. І, мабуть, це – найвища оцінка „Днів України". Про це ми говорили з заступником міністра культури і туризму України Тимофієм Коханом. Він розповів:

– Це перший офіційний мистецький захід, який проходить в Ізраїлі. Ви знаєте, що існує певна співпраця між театрами, кінематографістами наших країн, маю на увазі український кінофестиваль документального кіно „Контакт". Надзвичайно важлива така співпраця, але коли візита проходить на державному рівні і за підтримки держави – це вже серйозне визнання і значно вищий рівень взаємин двох країн. На жаль, на культуру завжди не вистачає коштів. Але в цьому році на проведення українських днів в Ізраїлі держава виділила 400 тис. грн., що дало нам можливість привезти представницький творчий колектив: це фольклорний ансамбль „Калина", чоловічий гурт „Гетьман", Заслужений артист України скрипаль Олег Кульчинський, актор театру і кіно Володимир Талашко, співачки Ольга Крюкова, Оксана Новачук, молодіжний гурт „Х-президент". Приїхали Богдан Ступка та Михайло Резнікович. Я глибоко переконаний, що шляхом демонстрації культурних надбань, ми будемо пропагувати і політичні ідеї України. Адже культура не має кордонів, а нам є чим пишатися.

Про розвиток українського туризму говорив Посол України в державі Ізраїль Ігор Тимофеєв:

– На мій погляд, те, що українські туристичні аґенції зробили наголос на спеціяльних релігійних (гасидських) екскурсіях, дає свої позитивні результати. Лише в минулому році для ортодоксальних євреїв наш консульський відділ оформив 12 тис. віз. Під час офіційної зустрічі української делеґації з ізраїльськими урядовцями, а серед них і міністрами культури та туризму країни, ми прийшли до єдиної думки, що саме з обміну мистецькими колективами та туристами, які стикаються в країні не з політиками, а спілкуються з рядовими громадянами, складається враження від країни, її людей, стають зрозумілими традиції, звичаї нашого народу. А українці завжди славилися своєю доброзичливістю та щедрістю.

Є ще один аспект, який впливає на розвиток українсько-ізраїльських взаємин. Це творча праця ізраїльтян – вихідців з України та етнічних українців, які живуть в Ізраїлі і плекають українську мову, пишуть нею вірші та пісні, видають українські журнали, підтримують традиції та звичаї. Серед них Посол І. Тимофеєв назвав Олександра Деко – редактора журналу „Соборність", подружжя Світлану та Михайла Бендикових, які поширюють не лише народні, а й українські клясичні твори, Якова Сусленського, який відшукав праведників світу – українців, які рятували євреїв в роки Другої світової війни, Ігоря Табеля – керівника єдиного українського пісенного гурту „Українці в Ізраїлі", Давида Левіна, який зумів згуртувати колишніх мешканців України в Ізраїлі в дієву спільноту. Під час таких зустрічей звучать пісні на мовах ідиш, івриті і українській. Всі вони дістали нагороди від міністерства культури і туризму України за вагомий внесок у створення духовних цінностей та високу професійну майстерність (серед них і авторка цих рядків).

Своїми враженнями від свята поділилися головний режисер Національного академічного театру російської драми ім. Лесі Українки Михайло Резнікович та художній керівник Національного академічного драматичного театру ім. Івана Франка, Народний артист України Богдан Ступка. Вони пообіцяли найближчим часом показати ізраїльському глядачеві спектаклі своїх театрів.

– Дні української культури в Ізраїлі показали, що наше мистецтво цікавить не лише вихідців з України, а й місцевих жителів. Кожний концерт збирав 10-12 тис. глядачів. Ми бачили усміхнені обличчя, чули слова щирої подяки і гучні оплески. І це найвища нагорода артистам. І нам, організаторам цього українського свята в Ізраїлі – так оцінив приїзд української делеґації до Ізраїлю Т. Кохан. Саме такі мистецькі делеґації і безпосередні контакти людей можуть позитивно вплинути на зміцнення дружби двох країн. А Міріям Файєрберг-Ікар, посадник міста Нетанії, де відбулося урочисте відкриття українського свята, сказала, що збереження традицій і культури країн, звідки приїхали до Ізраїлю теперішні жителі Нетанії, сприяє їхній успішній інтеґрації.

Світлана Глаз

Міріям Файєрберг-Ікар, посадник міста Нетанії, і заступник міністра культури і туризму України Тимофій Кохан.

Виступає ансамбль „Калина".

Літературний вечір Ганни Черінь

НОРТ ПОРТ, Фла. – Релігійно-культурний осередок ім. св. Андрія 17 березня відзначив літературним вечором появу нової книжки письменниці Ганни Черінь „Авангард", виданої в Києві.

Г. Черінь – член Об'єднання українських письменників України, автор більше як 50 книг, говорить: „Творчість – це своєрідний конвеєр. Добре, що в мене він ще працює, а як працює, то й не варто його зупиняти". Про себе автор згадує у біографії: „Я почала віршувати ще в дитинстві, не задумуючись чому і для чого".

Тернистою була дорога молодої поетеси. Майже дивом вдалось їй уникнути арешту і Сибіру, а пізніше, вже з Німеччини, де вона була на примусовій праці, – репатріяції....

Повертається Ганна до активного поетичного слова у 1949 році. Тоді виходить її перша поетична збірка „Крещендо", котра дістала дуже прихильну оцінку від „Мистецького українського руху", де на той час були об'єднані найкращі українські літературні сили.

Понад півстоліття Г. Черінь пише на американському континенті, але її літературні виступи знають у багатьох країнах світу.

Поезії з нової книжки „Авангард" на вечорі читали о. Іван Фатенко, Надя Фатенко, Люся Гарасимів, Іраїда Черняк, Галина Король і авторка, котра дістала схвальні оплески.

І. Черняк чудовою грою на фортепіяно додавала лагідного, погідного настрою присутнім.

Галина Король

Полотнами Дори Ольшанівської-Гоман (праворуч) зацікавилися скарбник УНСоюзу Рома Лісович і другий заступник президента УНСоюзу Михайло Козюпа.

Біля скульптур Івана Братка (праворуч) – проф. Тарас Гунчак і членка 75-го відділу СУА Христя Демидович.

Мистецька...

(Закінчення зі стор. 1)

Учасників вернісажу вітала Ольга Луків, мистецький референт 75-го Відділу СУА, а Христя Демидович оголосила „тихий авкціон" творів мистецтва, подарованих СУА учасниками виставки. Михайло Барабаш представив свій альбом „Україна – це світло, а пастель – роса", щойно виданий у Львові.

Як і очікувалося, на виставці переважали українські мотиви – краєвиди, архітектурні пам'ятки, квіти, ліричні теми. Але саме вони були найближчі до настрою відвідувачів, тому виставкою залишилися задоволені і мистці, і гості.

Л. Хм.

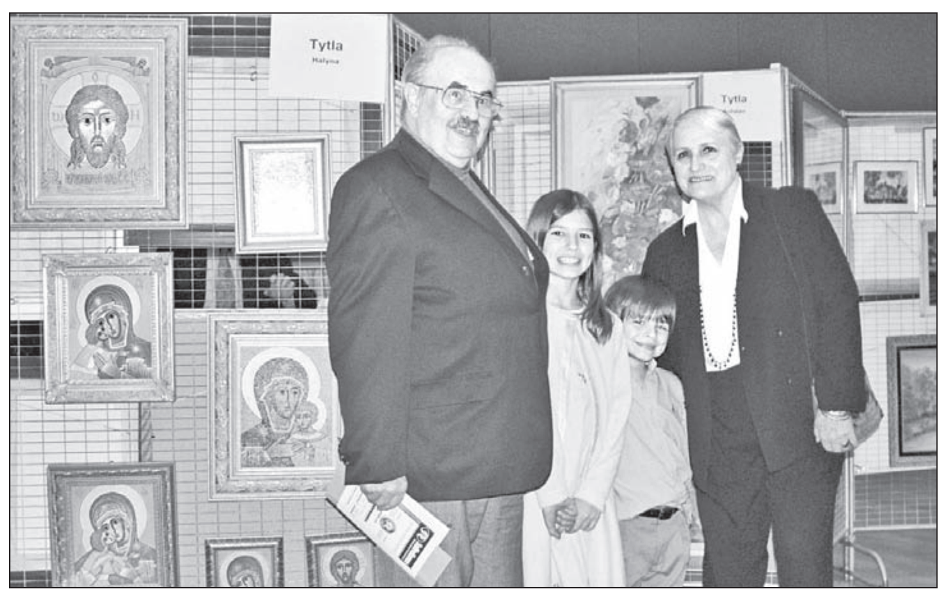
Михайло Варшавський і його батьки задоволені – гості охоче купували картини мистця.

Михайло Барабаш знайомив гостей з своїм альбомом „Україна – це світло, а пастель – роса".

Голова ради Українського музею в Ню-Йорку Ольга Гнатейко (ліворуч) і Христина Дібарі.

Галина і Богдан Титли запросили на виставку своїх внуків Оленку і Дмитра.

Союзянки з 75-го Відділу СУА. *Фото: Л. Хм.*

Виставку відкриває Ольга Луків.

Ольга Микитенко співає в Ню-Йорку

Заслужена артистка України Ольга Микитенко виступає під час концерту „До України повернуся" на сцені Національної опери України в Києві в середу, 28 лютого. *Фото: УНІАН*

ПАРСИПАНІ, Н. Дж. – На закінчення театрального сезону „Метрополітен-опера" в Ню-Йорку поставила „Триптих" Пучіні, який складається з трьох окремих опер. Прикметно, що одночасно дві з них поставив українською мовою в Дніпропетровську Адріян Бриттан („*Свобода*", *ч. 16*). До прем'єри в Ню-Йорку теж була причетна Україна – на ролю Лорети в опері „Джані Скікі" театр запросив солістку Київського національного театру опери і балету, Заслужену артистку України Ольгу Микитенко (сопрано). Вже кілька років слава цієї співачки лине у театральній Европі.

Молоду солістку Національної опери знають в Еспанії з січня 1997 року, коли вона стала лавреатом (друга нагорода) престижного конкурсу імені Франсиско Віньяса (першу не присуджено нікому). Їй запропонували тоді дворічне стажування в Італії, але О. Микитенко відмовилася, бо саме готувалася до конкурсу ім. Марії Калас в Греції, де здобула Гран-прі. І ось в 2007 році нові виступи в Еспанії – концерт лавреатів співочих конкурсів на фестивалі „Ґала лірика" в мадридському „Театро монументале" (О. Микитенко співала арію Віолети з „Травіати" Верді), два сольових концерти (зокрема романси українських композиторів). О. Микитенко запропонували участь в двох операх, славетна співачка Тереза Берганца запросила її на свої майстер-кляси, а потім на стажування у Вищій музичній школі ім. Королеви Софії.

У Норвегії після тріюмфальної перемоги на конкурсі в Осло (50 вокалістів з різних країн світу, почесний диплом з рук королеви Соні в 2003 році) О. Микитенко отримала можливість виступати в найпрестижніших залях. Але вона сказала газеті „День": „З київською Оперою не пориваю. Я – солістка театру. Після повернення буду співати в „Травіаті", „Лючії ді Ламермур", „Ріґолето", „Царській нареченій".

У січні 2000 року еспанський часопис „Світ клясики" писав: „О. Микитенко – молода солістка, їй тільки 25 років, але її голос легко долає усі кольоратурні пасажі, що нагадує спів великої М. Калас і дозволяє стверджувати, що О. Микитенко володіє драматичним сопрано „d'agilitta". З концертної програми співачки часопис виділив майстерне виконання романсу „Пливе моя душа".

У вересні 2001 року газета „Сьогодні" повідомила, що солістка Національної опери України О. Микитенко у Відні співала в чотирьох спектаклях, після чого її запросили в Цюріх, де менеджер театру Ольга Доброхотова заявила: „В Росії тепер таких голосів немає".

Ігор Петров („*Кієвскіє вєдомості*", *квітень 2007 року*): „В особі О. Микитенко явилася світові музики яскрава, нової формації і несерійна виконавиця партії Лючії. Хто не слухав солістку років зо три, навряд чи впізнає її і раніше чарівний голос, тепер збагачений оксамитним реґістром, що надало йому сили і потуги. Співає О. Микитенко легко і з насолодою, ніби купається в чарівних мелодіях".

І ось – партія Тетяни в „Євгенії Онєґіні" Чайковского для прем'єри в престижному театрі французького Ліону, де оперу ставить дириґент Кирило Петренко, і одночасно – партія Лорети в „Джані Скікі" в Ню-Йорку.

А в Києві вже співає в Опері солістка Оксана Ярова – молодша сестра О. Микитенко. Газета „Хрещатик" розповідає, що сестри народилися у Житомирі. Мама мала чудовий голос, тож з дитинства дівчатка співали. Слухаючи у радіопрограмах спів Бели Руденко та Євгенії Мірошниченко, сестри намагалися копіювати їхній вокал. Після музичної школи вступили до Житомирського музичного училища на дириґентсько-хоровий факультет, бо вокального, на жаль, не було. Обидві рано одружилися, приїхали до Києва, вступили до Національної музичної академії. Обох прийняли до Національної опери України.

Відрадно, що в Америці зауважили ще одну талановиту українку. Щоправда, не усі це сприйняли прихильно. Газета „Новое русское слово", що виходить в Ню-Йорку російською мовою, з приводу дебюту української солістки написала: „На афіші Мет з'являться два нових російських імені – Катерина Сюрина (Джільда в „Ріґолето") і Ольга Микитенко (Лорета в „Джанні Скікі" Пучіні)". Що ж, коли „в Росії тепер таких голосів немає", то доводиться бодай нечесним шляхом їх привласнювати.

Левко Хмельковський

Фестиваль „Українська мозаїка"

ЕДМОНТОН, Канада. – 24 березня в залі Українського національного об'єднання (УНО) відбувся дводенний фестиваль „Українська мозаїка". Сотні гостей відвідали цей фестиваль, щоб послухати українські пісні та музику, помилуватися танцями, оглянути виставку картин сучасних художників Едмонтону та з'їсти справжній український обід в „Марусиній кухні". Гості радо купували паски та бабки, які спекли напередодні жінки Об'єднання українців Канади (ОУК).

„Мозаїка" цього року була присвячена пам'яті члена УНО Стефана Коваля, який відійшов у вічність 6 березня. Він віддав багато років праці для УНО і завжди брав участь в „Мозаїці".

Відомі художники Ірина Карпенко, Валерій Семенко, Стефан Мельниченко та Лаврентій Кенакік представили свої картини. Люба та Федір Цісар з „Орбіти" продавали вироби з України – вишивку, кераміку, сувеніри та багато інших українських виробів. Чарівною біжутерією прикрасила фестиваль Люба Білаш. Гості милувалися виставкою писанок Честера Куця і Тереси Кость.

Успішно виступили на сцені дитячі українські колективи „Зорянка", „Коперуш", „Чумак 1" та „Чумак 2", „Вітерець", танцювальний колектив школи св. Мартина та школа українських танців Едмонтону. Зачарували своєю музикою колектив „Дитячі струни" зі школи св. Мартина та інструментальний ансамбль „Чайка". Милувалися гості виступом дітей з драматичного гуртка „Джерело".

Вразили присутніх картини, намальовані дітьми-інвалідами з України.

Українська жіноча організація та УНО не тільки організували фестиваль, але й подбали про те, щоб всі кошти – близько 1,700 дол. , зароблених на фестивалі, були переказані на проєкти „Приятелі дітей" та „Джерело". Романа Поріцька подбала, щоб всі присутні мали можливість переглянути фотографії дітей Чорнобиля.

Люди дякували організаторам фестивалю: членам культурно-освітнього комітету при УНО/ОУК, Марії Гошко за смачний обід та членкам ОУК, які спекли паски, бабки, маківники.

Лілія Суха

На сцені – танцюристи з гурту „Чумак".

ТВОРЧІСТЬ НАШИХ ЧИТАЧІВ

Одна на всіх

Найбільш дітей твоїх, Вкраїно,
В світах розбіглось, хто куди.
Коли ж прийде ота хвилина,
Щоб зачерпнуть з відра води,
І помолитися в Софії,
Відвідать самобутній Львів.
Карпати сині, чарівні,
Чи древній Галич між горбів?
Приємно знати, чи почути,
Що тут, в далекій стороні,
Родина є, давно забута,
Також як ти, на чужині.
Почуєш тільки рідне слово
То вже рідня, то вже земляк!
Хоч є й такі, хто гонорово
Закрива двері в „кадиляк".
Звивають гнізда, де хто може,
Як материнське полишив.
Допоможи їм, святий Боже,
Любити матір, де б не жив.
Вона у нас одна-єдина
На всіх одна. Так Бог велів.
З ім'ям дівочим – Україна,
Яку я змалку полюбив.

Федір Швець,
м. Розвіл, Каліф.

ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ“, березень 2007 р.

200 дол.	Фундація – І. Багряного	Чикаґо, Іл.
	Бігун Ярослав	Вашінґтон, ДК
100	Климук Василь	Волнад Крік, Каліф.
	Клебович Володимир	Ню Британ, Кон.
	Крислаті Дозя і Зенон	Клівленд, Огайо
	Кричики Мара і Олександер	Лорен, Огайо
	Новак Ірина	Мілвоки, Виск.
	Томоруґи Марія і Ярослав	Кларк, Н. Дж.
85	Барицький Іван	Стейнер, Онт., Канада
	Храневич Оксана	Апер Монтклер, Н. Дж.
	Дейчаківський Юрій	Норт Потомек, Мд.
	Куляс Юліян	Парк Рідж, Іл.
	Воєвідки Марта і Ігор	Ріно, Нев.
75	Кусів Ольга	Порт Шарлот, Фла.
55	Банах Меланія	Вудбрідж, Н. Дж.
	Боженко Святослав	Сант-Франциско, Каліф.
	Перейма Марта	Арлінґтон, Ва.
	Стек Уляна	Місісаґа, Онтаріо, Канада
	Вірстюки Юлія і Борис	Гекетставн, Н. Дж.
50	Мельник Михайло	Лівуд, Кан.
	Петренки Аня і Юрій	Ештон, Мд.
	Байляки Анна І Роман	Матітак, Н. Й.
	Бандрівський Павло	Чикаґо, Іл.
	Ганкевич Ольга	Місісаґа, Онт., Канада
	Гронь Ігор	Енґелвуд, Фла.
	Коропецька Оксана	Балтимор, Мд.
	Козак Лідія	Норт Порт, Фла.
	Крижанівський Юрій	Медисон. Н. Дж.
	Ліщинецький Василь	Парма, Огайо
	Тимків Степан	Мілерсвіл, Мд.
	Юречко Йосиф	Мідлтавн, Н. Дж.
45	Камінська Ірина	Чикаґо, Іл.
	Матківський Степан	Рочестер, Н. Й.
40	Чорний Андрій	Кінґсвіл, Мд.
	Кріслата Марія	Клівленд, Огайо
	Рудник-МакКензі Романа	Лос Анджелес, Каліф.
37	Дуда Іван	Джон Сіті, Н. Й.
35	Артимів Модест	Філядельфія, Па.
	Бачинська Марія	Нюарк, Н. Дж.
	Бадинський Йосиф	Фінікс, Аріз.
	Бемко Ігор	Единборо, Па.
	Білоуси Лідія і Орест	Оспрей, Фла.
	Бук Юрій	Лас Веґас, Нев.
	Фараонів Богдан	Трентон, Н. Дж.
	Ґрень Анна	Ферт Порт, Н. Й.
	Ґадзевич Катря	Торонто, Онт., Канада
	Гарух Богдан	Берлінґтон, Онт., Канада
	Гнатюк Юлія	Монреаль, Кве, Канада
	Якубовичі Дарія і Олександер	Брексвіл, Огайо
	Ярош Степан	Кінелон, Н. Дж.
	Керша Олександра	Берлінґтон, Вт.
	Ковальчук Роман	Рідінґ, Па.
	Козак М.	Мінеаполіс, Мін.
	Куляс Мирон	Ла Ґренж, Іл.
	Мостович Леонід	Понте Ведра Біч, Фла.
	Никифорук Василь	Джексон Гайтс, Н. Й.
	Оберишин Ярослав	Джемейка, Н. Й.
	Плещини Неля і Павло	Маямі Шорс, Фла.
	Сінґлтон Бенямін	Коломбія, Пд, К.
	Слободинський Михайло	Периш, Фла.
	Стебельська Лідія	Йонкерс, Н. Й.
	Сим-Лпська Іванна	Дірфілд Біч, Фла.
	Щеснюк Орест	Ню-Йорк, Н. Й.
	Телепко Ігор	Парсипані, Н. Дж.
	Торієлі Марта	Колонія, Н. Дж.
	Воловодюк Володимир	Четем, Н. Дж.
30	Делькевич Люба	Роч.естер, Н. Й.
	Попель Єрій	Монмот Джанкшин
	Заболотна Параня	Кемдемтон, Мо.
	Меринюк Богдан	Монреаль, Кве, Канада
27	Гуцал Йосиф	Торенс, Каліф.
25	Олександер Б.	Монтерей, Каліф.
	Андрусяк Марія	Борен, Миш.
	Бекерська Дарія	Таксідо Парк, Н. Й.
	Борачок Олег	Медисон, Виск.
	Бойчук Іван	Трентон, Н. Дж.
	Джулі Ірина і Павло	Ґросе Пт Шор, Миш.
	Федун Василь	Чардон, Огайо
	Гнатчук Всеволод	Фрейзер, Миш.
	Гординська Василина	Брайтон, Миш.
	Брик-Жизномирська Ірина	Юніверзиті Парк, Фла.
	Козуб Володимир	Сиракюз, Н. Й.
	Лехман Неонілія	Лафаєт, Інд.
	Ломаґа М.	Ветерсфілд, Кон.
	Отець І. Лотоцький	Чикаґо, Іл.
	Маяр Богданна	Монреаль, Кве., Канада
	Музичка Ярослав	Кентон, Огайо
	Нагірна Ольга	Ізлінґтон, Онт., Канада
	Олиник Степан	Вашінґтон, ДК
	Раковський Ігор	Мейплевуд, Н. Дж.
	Ратич Іванна	Едісон, Н. Дж.
	Ратичі Галина і Ростислав	Едісон, Н. Дж.
	Борискевич-Бойд Володимир	Лейк Сузі, Фла.,
	Вірстюки Юлія і Борис	Гекетставн, Н. Дж.
	Закревська Лідія	Мідел Велич, Н. Й.
	Антоняк Зенон	Ричленд, Ваш.
	Бровінси Зеновія і Володимир	Н. Арбор, Миш.
	Кеске Люба	Вудлент Гілс, Каліф.
	Мись Любомир	Овк Форест, Іл.
	Полотнянка Ірина	Ґледел, Каліф.
20 дол.	Баран Р.	Монреал, Кве., Канада
	Когут Степан	Ранчо Міраж, Каліф.
	Левків Ігор	Бівертон, Оре.
	Маленко Тимотей	Напа, Каліф.
	Мандрусяк Надія	Норт Порт, Фла.
	Плещини Неля і Павло	Маямі Шорс, Фла.
	Рожак Петро	Філядельфія, Па.
	Винницька Надія	Ла Сал, Квебек, Канада
	Женецька Ольга	Йонкерс, Н. Й.
	Бірко Арнолд	Лівонія, Миш..
	Боївка Михайло	Лорейн, Огайо
	Денесенко Катерина	Вашінґтон, ДК
	Дроздовська Анна	Бафало, Н. Й.
	Ґелетканеч Роман	Бетфор, Н. Г.
	Іванець Я.	С. О. Голанд, Іл.
	Когут Микола	Філядельфія, Па.
	Лавро Марія	Лонґ Агленд Сити, Н. Й.
	Леськів Олександер	Іст Гоновер, Н. Дж.
	Мартиненко Михайло	Трентон, Н. Дж.
	Мірчук Микола	Лівінґстон, Н. Дж.
	Мороз Михайлина	Вернон, Кон.
	Новосівський Тарас	Девон, Па.
	Одежинська Лідія	Філядельфія, Па.
	Олексюк Анастазія	Балтимор, Мд.
	Попович Теофіль	Балтимор, Мд.
	Пискірі Марія і Володимир	Ваватоса, Виск.
	Сєрант Василь	Асторія, Н. Й.
	Супчак Леся	Кантон, Огайо
	Заяці Стефанія і Ігор	Іст Гановер, Н. Дж.
15	Дмитрик Петро	Парма, Огайо
	Дичі Валдимар	Рівер Форест, Іл.
	Кривка Микола	Літл Фолс, Н. Й.
	Кульчицька Марія	Аботсфорт, БК, Канада
	Кузьмич Валентина	Бейсайд, Н. Й.
	Шілкевич Степан	Трентон, Н. Дж.
	Стельмах Анна	Віліямсвіл, Н. Й.
	Волощук Петро	Дорчестер, Мас.
	Зеленська Ірина	Сомерсет, Н. Дж.
	Бабчук Віліям	Норт Порт, Фла.
	Балабан Ольга	Воттиктон, Огайо
	Бровінси Зеновія і Володимир	Н. Арбор, Миш.
	Бурак Любов	Істон, Па.
	Бучма Джеймс	Ґренвіл, Миш.
	Червйовський Олександр	Ворен, Миш.
	Худовська Валентина	Ветерсвіл, Кон.
	Дейнека Роман	Стоктон, Н. Дж.
	Дрогомерецький Петро	Браєр, Ваш.
	Дудка Василь	Гамілтон, Онт., Канада
	Дурбак Христина	Мавнтенсайд, Н. Дж.
	Федій Олександер	Едісон, Іл.
	Феленчак Степан	Ню Берн, Пн. К.
	Фолтин Оксана	Снелвіл, Джа.
	Ґлюх Роман	Мідл Велич, Н. Й.
	Гафткович Ірина	Рочестер, Н. Й.
	Губчак Анна	Лейк Зуріх, Іл.
	Городецька Ольга	Кендел Парк, Н. Дж.
	Горпинюк Андрій	Вінзор, Каліф.
	Яцкевич Олександра	Іст Ґрінвіч, Р, Ай.
	Яровенко Вадим	Ленкістер, Па.
	Качала М.	Вест Петерсон, Н. Дж.
	Качарай Анна	НюЙорк, Н. Й.
	Кіфіяк Роман	Вайгол, Па.
	Копистянський Ярослав	Іст Норт Порт, Н. Й.
	Костюки Олександра і Теодор	Силвер Спрінґ, Мд,
	Ковалисько Михайло	Ґейтерсбурґ, Мд.
	Кривуцькі Марта і Іван	Колеч Парк, Мд.
	Лаврин Іван	Чикаґо, Іл.
	Лімонченко Олекса	Сан Матео, Каліф.
	Литвинець Микола	Рочестер, Н. Й.
	Маців Христина	Дес-Ормеу, Кве., Канада
	Макар-Лауді С.	Бруклин, Н. Й.
	Мандрусяк Надія	Норт Порт, Фла.
	Мазур Тарас	Гавард Біч, Н. Й.
	Мельник Люба	Елмгерст, Н. Й.
	Мисишин Маріянна	Спрінґфілд, Мас.
	Наконечний Михайло	Парма, Огайо
	Назаревич Евстахія	Фінікс, Аріз.
	Обущак Стефанія	Філядельфія, Па.
	Паар Ірина	Торонто, Онт., Канада
	Пилищук Степан	Стемфорд, Кон.
	Перекліта Михайло	Торонто, Онт., Канада
	Плакида Надія	Ларітан, Н. Дж.
	Процик Ольга	Трой, Миш.
	Питель Петро	Твін Лекс, Виск.
	Ріба Меланія	Вексфорд, Па,
	Рожанковський Ярослав	Енґелвуд Кліфс, Н. Дж.
	Рузон Андрі	Ленґгорн, Па.
	Щур Леся	Лондон, Онт., Канада
	Шашло Леонід	Трой, Миш.
	Шипилявий Данило	Скенектеді, Н. Й.
	Шепко Анна	Ню Полц, Н. Й.
	Штомпіль Тимофій	Іст Геновер, Н. Дж.
	Шуст Ігор	Гантинґдон, Вел., Па
	Сімок Андрій	Лас Веґас, Нев.
	Станьки Христина і Юрій	Нютика, Н. Й.
	Свищук Юрій	Ст. Луїс, Мо.
	Шпачинський Володимир	Гемстед, Н. Й.
	Тритяк Ольга	Матаван, Н. Дж.
	Турчинюк Богдан	Елкінс Парк, Па.
	Волошини Марія і Григорій	Форест Гілс, Н. Й.
15 дол.	Якимечко М.	Едмонтон, Алб., Канада
	Ясінська Тетяна	Сильвер Спрінґ, Мд.
	Загайкевич Орест	Кремфорд, Н. Дж.
	Зайло Еміль	Кісімі, Фла.
	Жаровська Андрея	Філядельфія, Па.
11	Ковалевський Микола	Тифин, Огайо
10	Бартків Орися	Філядельфія, Па.
	Берестянський Роман	Чикаґо, Іл.
	Бігун Богдана	Новато, Каліф.
	Долинська Лариса	Вестфілд, Н. Дж.
	Федій Олександер	Едісон, Іл.
	Гафткович Надія	Ветерсфілд, Кон.
	Ярмолюк Марія	Раселвіл, Аріз.
	Юрчишак Роман	Ню Британ, Кон.
	Каменецький Ігор	Мт. Плезент, Миш.
	Кочман Олександра	Чикаґо, Іл.
	Король Орися	Монреаль, Кве, Канада
	Кузель Ярослав	Рочестер, Н. Й.
	Матіял Е.	Аліквіпа, Па.
	Мазепа Зиновія	Равдон Квеб, Канада
	Мазепа Ларій	Рідінґ, Па,
	Онуфрійчук Елі	Вініпеґ, Ман. Канада
	Орищак Василь	Сандавн, Н. Г.
	Розпутько Вячеслав	Філядельфія, Па.
	Шайдевич Всеволод	Самерсет, Н. Дж.
	Шист Нестор	Ферланд, Огайо
	Щерба Михайло	Іст Медал, Н. Й.
	Танін Ананій	Молвоке, Виск.
	Тутка Теодор	Довер, Н. Дж.
	Бабсшка Пелагія	Вудгейвен, Н. Й.
	Бартошик Марійон	Гаятсвіл, Мд.
	Базиляк Ярослав	Ст.Птерсбурґ, Фла.
	Бертці Ольга і Елмер	Ніскуєна, Н. Й.
	Блага Іванна	Рочестер, Н. Й.
	Боднар Люба	Парма, Огайо
	Боднарчук Дмитро	Албакиркі, Н. Г.
	Боднарська Марія	Чиктоваґа, Н. Й.
	Богданів Віталій	Сильверс Спрінґ, Мд.
	Богданик Йосиф	Чикаґо, Іл.
	Бойчук Марія	Дрешер, Па.
	Бонакорса Христина	Белвіл, Н. Дж.
	Борден Микола	Флосмур, Іл.
	Борис Іван	Кергонксон, Н. Й.
	Борисюк Петро	Ветерсфілд, Кон.
	Боженко Святослав	Сан Франциско, Каліф.
	Будко Віліям	Балтимор, Мд.
	Бурачинський Богдан	Флорам Парк, Н. Дж.
	Бурбело Ґ.	Вестерлі, Р. Ай.
	Ханас Петро	Овк Лон, Іл.
	Чалс Оксана	Йонкер, Н. Й.
	Хойнацька Н.	Олк Форест, Іл.
	Чипак Ярослав	Вейн, Н. Дж.
	Чепак Богдан	Клівленд, Огайо
	Чмола Ольга	Діпю, Н. Й.
	Даниленко Іван	Сомердел, Н. Дж.
	Данилюк Олександер	Рендол, Н. Дж.
	Давид Григорій	Філядельфія, Па.
	Давидович Текля	Норт Порт, Фла.
	Декайли Люба і Ігор	Флашінґ, Н. Й.
	Денисенко Іван	Ворен, Миш.
	Діяк Лариса	Шавмбурґ, Іл.
	Дранка Дмитро	Бафало, Н. Й.
	Дутка Орест	Флашінґ, Н. Й.
	Дирів Юрій	Лорейн, Огаго
	Дитиняк Марія	Едмонтін, Алб, Канада
	Феденко Степан	Ворен Миш.
	Федорко Любомира	Редфорд, Миш.
	Федунець Ольга	Вест Гарфорд, Кон.
	Федуняк Василь	Голісвуд, Н. Й.
	Ференцевич Роман	Александрія, Ва.
	Фішер-Слиж Марія	Торонто, Онт, Канада
	Фітьо Марія	Рівер Едж, Н. Дж.
	Ґавдяк Ігор	Колумбія, Мд.
	Ґелембин Василь	Норт Порт, Фла.
	Ґелета Богданна	Коледж Парк, Мд.
	Ґілі Анізія і Євген	Емблер, Па.
	Ґоляші Анна і Роман	Палатайн, Іл.
	Юрчинська Іванна	Чикаґо, Іл.
	Ґуран Наталія	Орчард Парк, Н. Й.
	Гальчук Микола	Парма, Огайо
	Ганас Орест	Лігайтон, Па.
	Ганас Юрій	Енкестер, Онт, Канада
	Гаврилюк Галина	Джерзі Сиці, Н. Дж.
	Гавришків Григорій	Обурн, Н. Й.
	Глушок Мирослава	Роблінґ, Н. Дж.
	Гнатковський Володимир	Бейсад, Н. Й.
	Голіят Петро	Вудсайд, Н. Й.
	Головецька Галина	Балстон Лейк, Н. Й.
	Головатий Любомир	Чиктоваґа, Н. Й.
	Граб Омелян	Вениск, Фла.
	Грибінська Світлана	Торонто, Онт. Канада
	Грицеляк Дора	Нокоміст, Фла.
	Гунзе Ірина	Гантинґтон Стн, Н.Й.
	Гуралечко Люба	Юніон, Н. Дж.
	Гусар Дарія	Вестон Онт., Канада
	Ільницька Ксеня	Савт Гемстед, Н. Й.
	Індіяну Галина	Сарасота, Фла.
	Яремко Дмитро	Бафало, Н. Й.
	Ярко Микола	Юніон, Н. Дж.
	Яшко Микола	МекКіней, Тек.
	Яворський Віктор	Оранжбурґ, Н. Й.

ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ“, березень 2007 р.

10 дол.	Карпенко Борис	Савтфілд, Миш.
	Кавка Володимира	Дрексел Гіл, Па.
	Клячко Люба	Мирій Гіл, Н. Дж.
	Кобрин Атанас	Норт Порт, Фла.
	Кохановська Галина	Ентобіко, Онт, Канада
	Кочман Ярослава	Томс Рівер, Н. Дж.
	Коцур Ігор	Самірвіл, Мас.
	Колінко Оксана	Філядельфія, Па.
	Коломаєць Анатоль	Чикаґо, Іл.
	Колибабюк Ярослав	Мурставн, Н. Дж.
	Коновал Олександер	Арлінґтон Гтс, Іл.
	Коропецький Євген	Ферґарсон, Мо.
	Коритовський Володимир	Стерлінґ Гайтс, Миш.
	Костів-Кладко Люба	Санівеял, Каліф.
	Коваль Галина	Іст Гемптон, Мас.
	Кравченюк Степан	Ню-Джерзі, Н. Дж.
	Кріль Юліян	Ню-Джерзі, Н. Дж.
	Кровіцький Іван	Фарміґтон Гілс, Миш.
	Крупа Теодозій	Мріставн, Н. Дж.
	Криса Юлія	Бронс, Н. Й.
	Крижанівська Марія	Рочестер, Н. Й.
	Кухта Нестор	Нортріч, Каліф.
	Кульматицький Володимир	Сідер Нолс, Н. Дж.
	Кулинич Петро	Йонкер, Н. Й.
	Купчинський Ярема	Іст Бронзвик, Н. Дж.
	Куропась Мирон	Декальб, Іл.
	Кушнір Мирослав	Філядельфія, Па.
	Кушнір Ірина	Філядельфія, Па.
	Кузьо Мирон	Ґлестонбирі, Кон.
	Кей Лідія	Валенґфорд, Па.
	Китастий Петро	Лівонія, Миш.
	Ладанай Степан	Ґлен Спей, Н. Й.
	Ладвійт Степанія	Самервіл, Н. Дж.
	Лаванґа Марія	Філядельфія, Па,
	Лазоренко Наталія	Ст. Бруно Кбеб., Канада
	Лесів Михайло	Рочестер, Н. Й.
	Ливицький Адріян	Елкінс Парк, Па.
	Лонишин Софія	Сомерсет, Н. Дж.
	Лопадчак Іван	Вест Сенека, Н. Й.
	Любезний Михайло	Норт Атлборо, Мас.
	Луцька Оксана	Вудсайд, Н. Й.
	Лисак Лідія	Нюнан Джа.
	Лисенко Анелія	Елізабет, Н. Дж.
	Лиско В.	Александрія, Ва.
	Мацюрак Володимира	Елмвуд Парк, Іл.
	Мацкевич Олег	Розел, Н. Дж.
	Марущак Василь	Кліфтон Н. Дж.
	Маринюк Андрій	Бей Гарбор Айл., Фла.
	Масляк Марян	Лейкуд, Кол.
	Мазепа Іларій	Рівінґ, Па.
	Мазяр Людмила	Блу іґдел, Іл.
	Мелех Володимир	Торонто, Онт., Канада
	Мельниченки Галина і Євген	Овінґс, Мд.
	Мулик Ярослав	Моріставн, Н. Дж.
	Музика Катерина	Філядельфія, Па
	Мир Патриція	Філядельфія, Па.
	Мебеш Євген	Парма, Огайо
	Новицька Ірина	Парма, Огайо
	Онишкевич Еліяс	Ірвінґтон, Н. Дж.
	Остафійчук Марія	Лонґ Айленд Сиіті, Н. Й.
	Падик Ольга	Етобіко, Онт. Канада
	Палій Марія	Джексон Гайтс, Н. Й.
	Панчишин Петро	Бервік, Па,
	Павлик Ольга	Ню-Йорк. Н. Й.
	Пенк Марія	Стейт Коледж, Па.
	Петріна Андрій	Мт. Клеменс, Миш
	Петрів Катерина	Сомервіл, Мас.
	Петрик Федір	Левітавн, Па.
	Підгірний Іван	Парма, Огайо
	Підлетейчук Микола	Ґросе Пте. Вудс, Миш.
	Плись Ірина	Трентон, Н. Дж.
	Оліщук Володимир	Менчестер, Н. Дж.
	Попович Ярослава	Ст. Петерсбурґ, Фла.
	Поповський Остап	Коговс, Н. Й.
	Прокопович Іриней	Калабасас, Каліф.
	Пришляк Олександер	Ветерсфілд, Кон.
	Рабій Ірина	Ютика, Н. Й.
	Радловський Богдан	Елмвуд Парк, Іл.
	Рак Володимир	Ню-Йорк, Н. Й.
	Рак Ігор	Вілмінґтон, Дел.
	Романів Володимир	Філядельфія, Па.
	Руб Юрій	Діворн, Миш.
	Рудик Михайло	Лонґ Айлен д Сиіті, Н. Й.
	Руснак Ірина	Рочестер, МН. Й.
	Самотулка Дарія	Гілсборо, Н. Дж.
	Самотулка Олександра	Гамілтон, Онт., Канада
	Савчук Іван	Філядельфія, Па.
	Савицький Роман	Кротон-Он-Гатсон, Н. Й.
	Шеремета Параскевія	Байон, Н. Дж.
	Семків Олександра	Рочестер, Н. Й.
	Сенечко Лев	Чикаґо, Іл.
	Серафин Олександер	Трой, Миш.
	Сербин Ольга	Монреаль, Кве., Канада
	Склепкович Б.	Ратерфорд, Н. Дж.
	Скоб Софія	Ла Меса, Каліф.
	Сліпець Іван	Парма, Огайо
	Смит Христина	Герісбурґ, Па.
	Сохан Ігор	Вудклиф Лейк, Н. Дж.
	Сорока Йозефа	Філядельфія, Па.
	Стахів Денис	Мідлсекс, Н. Дж.
	Стасів Роман	Конґерс, Н. Й.
10 дол.	Ставничі Микола і Ірина	Сілверс Спрінґ, Мд.
	Стеців Ростислава	Рочестер, Н. Й.
	Стечишин Зиновія	Чикаґо, Іл.
	Степаник Ірина	Стонгем, Мас.
	Стріблицький А.	Форт Вейн, ІНд.
	Суховерський Г.	Вілмінґтон, Дел.
	Свищук Юрій	Ст. Люїс, Мо
	Сидорак Ярослав	Гілсборо, Каліф.
	Сиротюк Наталія	Сомерс, Кон.
	Школяр Анна	Манагавкін, Н. Дж.
	Шмайда Марія	Ню Бритин, КОн.
	Тарнавська Олександра	Торонто, Онт. Канада
	Тарнавська Анна	Філядельфія, Па
	Тенюх Яким	Вайт Плейнс, Н. Й.
	Терлецький Юрій	Макунджі. Па.
	Тершаковець Марія	Милбурн, Н. Дж.
	Товарницька Лідія,	Юніон, Н. Дж.
	Трощук Віра	Чикаґо, Іл.
	Вирига Василь	Торонто, Онт., Канада
	Ватраль Микола	Вестон, Онт., Канада
	Ваврищук Борис	Овшин Спрінґс, Міс.
	Венґерчук Остап	Джамайка, Н. Й.
	Венке Мирослава	Юніон, Н. Дж.
	Вербицький Лев	Вудсайт, Н. Й.
	Войтович Анна	Ворен, Н. Дж.
	Воляник Степан	Парма, Огайо
	Вигінна Галина	Берінґтон, Іл.
	Ягла Віліям	Лансдел, Па.
	Яриш Іван	Рокі Гіл, КОн.
	Юречко Ольга	Лаврис Стейшен, Па.
	Жданів Ярослава	Брайтон, Миш.
	Зелезнок Ольга	Трентон, Н. Дж.
8 дол.	Кобасяр Віра	Йонкерс, Н. Й.
5 дол.	Антоненко Уляна	Філядельфія, Па.
	Біскуп Ірина	Ґалфпорт, Фла.
	Данилюк Петро	Вініпеґ, Онт. Канада
	Дубина Лідія	Челтенгем, Па.
	Форись Юрій	Літсдел, Па.
	Горбань Михайло	Парма, Огайо
	Гусяк Текля	Ню-Йорк, Н. Й.
	Іваницький Михайло	Павтакет, Р. Ай.
	Леськів Ярослав	Френштавн, Н. Дж.
	Лесобей Христина	Чері Гіл, Н. Дж.
	Масна Анна	Парма, Огайо
	Мазур Тарас	Гавард Біч, Н. Й.
	Мельник Богдан	Рівер Ґров, Іл.
	Наконечний Петро	Ґлен Спей, Н. Й.
	Паар Ірина	Торонто, Онт, Канада
	Пастернак Анастазія	Амстардам, Н. Й.
	Пугачі Оксана і Богдан	Ґеловей, Огайо
	Сайкевич Неоніла	Бафало, Н. Й.
	Шулик М.	Ворен, Миш.
	Шурин Іван	Рочестер, Н. Й.
	Слотюк Петро	Філядельфія, Па.
	Цісельська Тамара	Гантер, Н. Й.
	Воронич Олександер	Парма, Огайо
	Зварич Михайло	Йонкерс, Н. Й.
	Андрушків Богдан	Трой, Миш.
	Вахнівський Алекс	Елкгард, Інд.
	Байда Олександер	Елевнтавн, Па.
	Беднарська Марта	Кергонксон, Н. Й.
	Бердей Еміліян	Бетлегем, Па,
	Берегулько Павло	Коламбія, Пд. К.
	Білан Василь	Рочестер, Н. Й.
	Білас Тамара	Парк Річ, Іл.
	Білецька Іванна	Ст. Пол. , Мін.
	Білецька Ольга	Норт Порт, Фла.
	Білоус Володимир	Сан Дієґо, Каліф.
	Білик Іванна	Гантінґдон Вел., Па.
	Білик Іван	Бафало Ґров, Іл.
	Біскуп Ірина	Ґалф Порт, Фла.
	Благий Дмитро	Філядельфія, Па.
	Бобак Ярослав	Савт Оранж, Н. Дж.
	Бобиляк Галина	Кліфтон, Н. Дж.
	Борковський М.	Йонкерс, Н. Й.
	Брикович Теодозія	Філядельфія, Па.
	Бухкович Слава	Кеноша, Виск.
	Бучинська Катерина	Савтпорт, Пн. К.
	Бурдин Лев	Мідл Вилич, Н. Й.
	Черко Лаврин	Омага, Неб.
	Черняк Ганя	Бетесда, Мд.
	Хома Богдан	Рочестер, Н. Й.
	Чопек Анна	Лос Аламос, Н. Мек.
	Чарторийський Святослав	Бруклин, Н. Й.
	Данчук Павлина	Джерзі-Сиіті, Н. Дж.
	Данилюк Анна	Ворен , Миш.
	Данилюк Петро	Гаятсвіл, Мд.
	Дебравн Людмила	Голивуд, Фла.
	Дефранко Софія	Гемден, Кон.
	Демчук Ольга	Вавсавкі, Виск.
	Дем'янюк Д.	Менвіл, Н. Дж.
	Дем'янчук Ольга	Парма, Огайо
	Денисенко Люба	Ню-Йорк, Н. Й.
	Дейчаківська Надія	Бриксвіл, Огайо
	Добош Анна	Брентвуд, Тен.
	Долинська Лариса	Вествілд, Н. Дж.
	Домарецький Н.	Кендал Парк, Н. Дж.
	Дорожинська Марія	Норт Порт, Фла.
	Дрощак-Лисяк Люба	Оборн, Н. Й.
	Дубек Тадей	Сарнія, Онт., Канада
	Дубина Лідія	Чалтенгем, Па.
5 дол.	Дуда Рожа	Ґлестонбері, Кон.
	Думка Анна	Ню-Йорк, Н. Й.
	Дитиняк Володимир	Картерет, Н. Дж.
	Дзіка Галина	Ричмонд Гіл, Н. Й.
	Дзіман Михайло	Мейплвуд, Н. Дж.
	Дзвінка Михайло	Естеро, Фла.
	Фафендик Марія	Шебойґан, Виск.
	Фединяк Степан	Парма, Огайо
	Фігурський Леон	Йонкерс, Н. Й.
	Форись Юрій	Ліцдел, Па
	Фостяк Богдан	Сант Сиіті, Аріз.
	Ґалозка Дмитро	Рослиндейл, Мас.
	Ґерент Володимир	Вест Гарфорд, Кон.
	Ґонзалес Люба	Линбрук, Н. Й.
	Ґордон Валентина	Порт Шарлот, Фла.
	Ґресь Петро	Кліфтон, Н. Дж.
	Ґафткович Надія	Ветерсфілд, Кон.
	Гайдук Дмитро	Висконсин Делс, Виск.
	Мирошниченко-Кузьма Галина	Тенерсвіл, Н. Й.
	Ганипсяк Йосип	Бафало, Н. Й.
	Гаргаї Анна і Віліям	Ґарфіл, Н. Дж.
	Гаврилюк Наталія	Понт Еді, Н. Й.
	Гінтон Надія	Толідо, Огайо
	Гладилович Адольф	Монреаль, Кве, Канада
	Голинський Осип	Лівінґстон, Н. Дж.
	Городиський Орест	Чикаґо, Іл.
	Говсти Іван Андрій	Мерімек, Н. Г.
	Гришко Василь	Голивуд, Фла.
	Грицак Петро	Кренфорд, Н. Дж.
	Григорович Семен	Карні, Н. Дж.
	Гусяк Текля	Ню-Йорк, Н. Й.
	Іванків Надія	Чикаґо, Іл.
	Яцюк Анатоль	Рівієра Біч, Фла.
	Яцусь Йосиф	Розел, Н. Дж.
	Янко Іван	Гавел, Н. Дж.
	Янусь Володимир	Філядельфія, Па.
	Яросевич Мирон	Давнерс Ґров, Іл.
	Джонсон Ольга	Фармінґтон, Кон.
	Юркевич Евстахій	Рокфорд, Іл.
	Карач Марія	Марлтон, Н. Дж.
	Карпенко Андрій	Дес Плейнс, Іл.
	Казевич Андрій	Вілімстаон, Миш.
	Керницька Ольга	Мідлотіян, Ва.
	Клецор Олександер	Норт Бранзвік, Н. Дж.
	Клименко Григорій	Кліфтон, Н. Дж.
	Кмйотек Микола	Парма, Огайо
	Коцебала Святослав	Кротон Он Гатсон, Н. Й.
	Когут Валентина	Вест Гартфорд, Кон.
	Куць Іван	Вінчестер, Н. Г.
	Копичук Роман	Ст. Авґустін, Фла.
	Кордуба Адріян	Кліфтон, Н. Дж.
	Корнило Іван	Дітройт, Миш.
	Королишин Петро	Норт Порт, Фла.
	Коропей Ніна	Джонстон, Р. Ай.
	Костюк Володимир	Вудсайт, Н. Й.
	Котляр Іван	Ірвінґтон, Н. Дж.
	Ковальська Олександра	Саратоґа Спрінґ, Н. Й.
	Ковалюк Богдан	Порт Амбой, Н. Дж.
	Козіцький Володимир	Йонкерс, Н. Й.
	Кравців Ярослав	Норт Провіденс, Р. Ай.
	Краєвський Нестор	Гілсайд, Н. Дж.
	Кришталович Ярослава	Клівленд, Огайо
	Кривенко Олекса	Савт Сиіті, Аріз.
	Кривулич Мирослав	Амстердам, Н. Й.
	Крижанівська Ева	Лонґ Айленд Сиіті, Н. Й.
	Кухар Роман	Вікторія, Кан.
	Кучарська Ольга	Монреаль, Кве., Канада
	Кукіль Ярослава	Гартфорд, Кон.
	Кулинич М.	Джексон Гайтс, Н. Й.
	Куріца І.	Вуддейл, Іл.
	Куропасі Лідія і Богдан	Гікорі, Пн. К.
	Курило Ольга	Етобіко, Онт., Канада
	Кутинський Ярослав	Галендел Біч, Фла.
	Кузик Володимир	Філядельфія, Па.
	Квітка Антон	Дес Плейнс, Іл.
	Лень Ярослав	Норт Роялтон, Огайо
	Лісевич Ольга	Венечі, Ваш.
	Літепло Семен	Бруклин, Н. Й.
	Логан Юрій	Літл Фолс, Н. Дж.
	Лоза Уляна	Бафало, Н. Й.
	Луців Володимир	Фінікс, Аріз.
	Лисак Теодозій	Парма, Огайо
	Мацук Богдан	Берлін, Мд.
	Макійчик Василь	Стратфорд, Кон.
	Маленко Тимотей	Непа, Каліф.
	Марущак Ілько	Дірборн Гайтс, Миш.
	Маслій Микола	Філядельфія, Па.
	Матіяш Е.	Аліквіпа, Па.
	Мазяки Юліяна і Роман	Блюмфілд Гілс, Миш.
	Мельничин Юлія	Норт Порт, Фла.
	Мельник Михайло	Лівуд, Кан.
	Міхняк Богдан	Кінґ Оф Прашія, Па.
	Мігайчук Ярослав	Парма, Огайо
	Місьонґ Наталія	Лівонія, Миш.
	Мізур Роман	Шраб Овк, Н. Й.
	Мочула Олександра	Кліфтон, Н. Дж.
	Мокрівський Іван	Ріґо Парк, Н. Й.
	Мрозовська Ірина	Тиусон. Аріз.
	Мурин Григорій	Джонсон Сиіті, Н. Й.
	Мишковська Любомира	Клівленд, Огайо
	Микитин Ігор	Йонкерс, Н. Й.

ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ“, березень 2007 р.

5 дол.	Нагірний Мирон	Міл Крік, Ваш.
	Новак Григорій	Норк Лейк, Іл.
	Огар Василь	Беверлі Гілс, Миш.
	Огаренко Любомира	Чикаґо, Іл.
	Олесницький Юрій	Томс Ривер, Н. Дж.
	Олійник Анна	Філядельфія, Па.
	Олиник Степанія	Ворм Мінерал Спр. Фла.
	Онуфрів Григорій	Ню-Йорк, Н. Й.
	Ориняк Софія	Юніон, Н. Дж.
	Орищин Борис	Лейквуд, Кол.
	Осередчук Ольга	Кренфорд, Н. Дж.
	Остапюк Евфрозина	Савт Гейвен, Мін.
	Пахолюк Ігор	Берлинґейм, Каліф.
	Панчак Базилій	Ню-Йорк, Н. Й.
	Паньків Василь	Лодай, Н. Дж.
	Папіж Олена	Ворен, Миш.
	Пасічна Анна	Семінол, Фла.
	Паславська Христина	Бафало, Н. Й.
	Пастушак Михаліна	Філядельфія, Па.
	Пастушок В.	Маркус Гук, Па.
	Підперигора Ельвіра	Елкінс Парк, Па.
	Почтар Людмила	Скоч Плейнс, Н. Дж.
	Погаратна Богданна	Елма, Н. Й.
	Полатайко Осип	Бетел Парк, Па.
	Полець Борис	Мінеаполіс, Мін.
	Полець Олександер	Ст. Антоні, Мін.
	Прашек Григорій	Вест Істон, Па.
	Пушкедра Б.	Флорал Парк, Н. Й.
	Репета Євген	Ворен, Миш.
	Ревюк Володимир	Сиракюз, Н. Й.
	Романцьо Василь	Вудгейвен, Н. Й.
	Рудий Степан	Філядельфія, Па.
	Рибак Роман	Ст. Пол., Мін.
	Саляк Василь	Ню Гол, Па.

5 дол.	Салдит Оксана	Емгерст, Н. Й.
	Савчин Євген	Форт Колинс, Кол.
	Семенюк Ольга	Іст Гановер, Н. Дж.
	Семущак Степанія	Вуд Сайт, Н. Й.
	Шейфер Наталія	Віліямставн, Н. Дж.
	Шевчук Павло	Летам, Н. Й.
	Шіденко Юрій	Чикаґо, Іл.
	Шульга Михайло	Вайт ГСЕ, Стн., Н. Дж.
	Шумигора Ярослав	Бридж Порт, Кон.
	Сірик Іван	Чикаґо, Іл.
	Сестри СВВ	Фокс Чейс, Менор, Па.
	Скібіцька Анна	Філядельфія, Па.
	Скірка Микола	Йонкерс, Н. Й.
	Слободян Марія	Едисон, Н. Дж.
	Слиж Володимир	Вудсайт, Н. Й.
	Смолинський Богдан	Скрувсбурі, Мас.
	Солонинка Михайло	Мінеаполіс, Мін.
	Стахів Андрій	Вургіс, Н. Дж.
	Станецький Ярослав	Елмайра, Н. Й.
	Старушак Френцес	Велент Онт., Канада
	Стебельська Аркадія	Філіпсбурґ, Н. Дж.
	Стецьків Євген	Сарасота, Фла.
	Стельмах Адріян	Лівонія,Миш.
	Стельмах Ігор	Ґлестенбері, Кон.
	Степаненко Галина	Сен Гозе, Каліф.
	Святківський Григорій	Словн, Н. Й.
	Щебетюк Марія	Норт Порт, Фла.
	Щендюх Олександер	Рокі Гіл, Кон.
	Тарасюк Степан	Стратфорд, Кон.
	Тарнавська Анна	Ґлен Ґарднер, Н. Дж.
	Татчин Степанія	Тімоніюм, Мд.
	Терлецький Нестор	Арлінґтон, Ва.
	Ткачук Ґертруда	Тусон, Аріз.
	Томащук Данило	Кензас Ситі, Мо.
	Торовс Емілія	Рочестер, Н. Й.

5 дол.	Тренза Михайло	Карле Плейс, Н. Й.
	Трешньовський Роман	Ен Арбор, Миш.
	Тромса-Турчак Ірина	Трамбол, Кон.
	Тутка Теодор	Довер, Н. Дж.
	Ватцлавський Антон	Форест Гілс, Н. Й.
	Вариха Анастазія	Йонкерс, Н. Й.
	Васильків Йосиф	Кліфтон, Н. Дж.
	Велих Микола	Сиракюз, Н. Й.
	Величковськовський Володимир	Флорам Парк, Н. Дж.
	Верховляк Микола	Ґлендел Гтс., Іл.
	Волощук Марія	Ворен, Миш.
	Волошин Володимир	Вест Айсліп, Н. Й.
	Вомпель Анна	Філядельфія, Па.
	Винник Роман	Гайт Парк, Н. Й.
	Захарія В.	Іст Медол, Н. Й.
	Захарко Михайло	Менвіл, Н. Дж.
	Захарко Богдан	Берлін, Кон.
	Зачко Софія	Норт Гейвен, Кон.
	Зазуля Т.	Мідел Велич. Н. Й.
	Зелез Ярослава	Савт Джордан, Ют.
	Зендран Іван	Ватервліт, Н. Й.
	Жеребецький Іван	Марлтон, Н. Дж.
	Журак Анастазія	Ню Гайт Парк, Н. Й.
2 дол.	Романцьо Василь	Вудгейвен, Н. Й.
	Мак Петро	Водсвурс, Огайо
1 дол.	Крушельницька Ірма	Юніон, Н. Дж.
	Разом	**9.838 дол**

Щиро дякуємо всім за фінансову підтримку „Свободи“ – найстаршої української газети в світі!

ПОСТАТІ

Спів бандури Василя Герасименка

До 80-річчя з дня народження

1 травня 1927 року в селі Пищиках, Великополовецького (нині Сквирського) району, на Київщині народився Василь Герасименко – Заслужений діяч мистецтв України, професор Львівської державної музичної академії ім. Миколи Лисенка, видатний український бандурист, педагог, конструктор бандур. В його особі поєднались яскравий виконавець, педагог-методист, аранжувальник та майстер-винахідник. Саме це стало визначальним фактором у формуванні львівської виконавської бандурної школи і сприяло бурхливому розвитку академічного бандурного виконавства в західній Україні у другій половині XX століття. Сьогодні школа В. Герасименка визнана фахівцями і має прихильників у всьому світі.

У 1952 році, після закінчення Львівського музичного училища, він був скерований на працю до музичної школи, водночас працюючи артистом у Львівській філармонії. У 1954 році ректорат Львівської консерваторії ім. М. Лисенка запросив В. Герасименка на посаду викладача. Запрошення молодого фахівця з середньою освітою і лише дворічним педагогічним стажем було зроблене як виняток, у зв'язку з відсутністю у Львові бандуриста з вищою освітою.

У 1955-1960 роках він навчався вклясі бандури викладача Київської консерваторії Андрія Бобиря. У 1956-1966 роках В. Герасименко вів кляс бандури і завідував відділом народних інструментів у Львівській спеціялізованій музичній школі-інтернаті ім. Соломії Крушельницької. Величезна самоорганізація та самодисципліна, фанатична відданість своїй справі дозволили йому протягом 20 років охоплювати всі ланки музичної освіти і водночас займатись вдосконаленням бандури. У 1964 році на Львівській фабриці музичних інструментів було розпочато виробництво бандур „Львів'янка“ конструкції В. Герасименка. Він є автором понад сорока моделей бандур, п'ять із яких прийняті у промислове виробництво. Неоціненна заслуга В. Герасименка ще й у тому, що він розробив ориґінальну конструкцію штучних нігтів, розв'язавши проблему звуковидобування на бандурі.

У доробку В. Герасименка – сотні перекладів, аранжувань, транскрипцій творів світової та національної клясики, обробок народних пісень для бандури та бандурних ансамблів, що склали основу педагогічного репертуару навчальних закладів різних рівнів акредитації. Ряд з них видані друком. В. Герасименко є автором програми „Спеціяльний клас бандури“. Він виховав понад 100 випускників, серед яких – 26 лавреатів різних конкурсів, видатних діячів культури, відзначених почесними званнями. Величезне суцвіття бандуристів – вихованців проф. В. Герасименка творить сучасне і майбутнє України, збагачуючи її високою духовністю, примножуючи невмирущі традиції кобзарського мистецтва.

О. Г.

Майже 40 років в службі здоров'я

Ратерфорд, Н.Дж. – Вже 37 років стоматолог д-р Ярослав Ставничий подає професійну допомогу людям і до його клініки (115 Orient Way, Rutherford) звертається багато українців також з сусідніх штатів. На фото: д-р Я. Ставничий з дружиною Олею біля своєї клініки. Фото: Л. Хм.

Д-р Борис Ваврищук – лікар-новатор

До 85-річчя з дня народження

Д-р Борис Ваврищук належить до визначних українських лікарів-ветеринарів, який по декількох роках після приїзду в Америку зробив поважну професійну кар'єру та брав активну участь в українському громадському житті. Народився Б. Ваврищук на Волині. В 1943 році закінчив гімназію у Ковелі. Це були неспокійні воєнні роки, коли забирали молодих людей на працю в Німеччину. Молодь йшла в УПА, яка була сильною військовою одиницею на Волині.

Прийшов наказ деяким групам УПА пробиватись на Захід. Подався на Захід і молодий Б. Ваврищук. Б. Ваврищук вчився в Українському технічно-господарському інституті (УТГІ). Ця вища еміґраційна школа створилась за почином відомого вченого проф. Розгона в 1945 році. В кінці 1949 році Б. Ваврищук отримав в УТГІ диплом ветеринарного лікаря. Переїхав до Америки, де розпочалась його професійна праця. Перебував у невеличкому містечку Лорейні біля Клівленду, згодом переїхав до Клівленду. Спочатку працював з м'ясними продуктами і вивчав англійську мову. В 1951 році переїхав до Денверу, де перебував д-р Рушицький, також ветеринарний лікар і його старий знайомий з Німеччини.

В 1951 році Б. Ваврищук одружився з Стефою Фурдин українського походження.

На запрошення д-ра Рушицького працював у Денвері, у лябораторії, як дослідник вакцини проти вірусних недуг домашніх тварин. Це і стало початком успішної кар'єри дослідника, яка зробила його відомим у професійних колах, зокрема завдяки застосуванню його модерної технології у виробництві вакцин. Згодом його запросили як директора біологічного відділу до міста Лінкольн, Небр. Цю працю розпочав Б. Ваврищук в 1966 році і працював там більше 20 років, ставши віце-президентом компанії. Відома його вакцина проти скаженини та інших недуг. Його завданням було також закладати виробничі філії у різних містах і державах – Мехіко, Бельгії, Австралії та Японії. Б. Ваврищук вийшов на пенсію в 1987 році з почуттям добре виконаного обов'язку і живе тепер у Ошен Спрінґс, на півдні.

Хочу побажати своєму приятелеві ще багато соняшних днів та задоволення з сумлінно виконаної праці.

Богдан Винар

НОВІ ВИДАННЯ

Нова книга Митрополита Іларіона

У березні редакційна рада видавничого проєкту фундації ім. Митрополита Іларіона (Огієнка) „Запізніле вороття“ видала в Києві чергову працю в серії „Зарубіжні першодруки“, ч. 6 – „Історія українського друкарства“.

Іван Огієнко дав сучасним дослідникам історії українського друкарства величезний фактологічний матеріял щодо того, яке місце посідає в історичному розвитку українське друковане слово серед европейських народів у цілому і слов’янських зокрема. Готуючи до видання „Історію українського друкарства“, І. Огієнко зібрав величезний, у переважній більшості, ніким ще не прочитаний, не систематизований і не узагальнений матеріял. Радянські цензори відносили цю книжку до особливо небезпечних передусім тому, що автор арґументовано зруйнував усталені досі наукові стереотипи щодо вторинності, підпорядкованості українського друкарства російському. Згідно з концепцією І. Огієнка, час виникнення українського друкарства датується 1491 роком, тобто на 83 роки раніше від офіційно встановленої Москвою дати.

„Історія українського друкарства“, як історично бібліографічний огляд українського друкарства XV–XVIII століть, вперше вийшла накладом НТШ у Львові. Інститут дослідів Волині та товариство „Волинь“, що діють у Вінніпезі, здійснили для канадських українців друге, факсимільне видання. Фундація ім. Митрополита Іларіона (Огієнка) пропонує прочитати цю книгу. Пора сказати, що ми були перші в книгодрукуванні і воно від нас почалося.

Пропонуємо набути праці І. Огієнка „Українське монашество“, „Тарас Шевченко“, „Розп’ятий Мазепа“, „Богдан Хмельницький“, „Рятування України“, „Історія української літературної мови“, „Українська культура“, „Свята Почаївська Лавра“, „Слово про Ігорів похід“, „Українська Церква за час Руїни“, „Історія українського друкарства“. Можна скласти пожертву на майбутні праці – „Наш бій за державність“, „Українська патрологія“, „Канонізація святих в Українській Церкві“, „Іконоборство“, „Леґенди світу“, „Констянтин і Мефодій“, „Богословські студії“, „Повстання азбуки і літературної мови у слов’ян“.

Звертайтесь на адресу: Anne F. Ralko, 79 Thorhill Bay, Winnipeg, MB R3T 3W4. Ціна кожної книжки – 15 дол. плюс пересилання. Прихід з продажі книг призначено на кошти пересилання книг в Україну.

Прот. Богдан Демчук

Книжки, надіслані до бібліотеки „Свободи“

Володимир Рожко. „Українське православне церковне мистецтво Волині (IX-XX ст.)“, історико-краєзнавчий нарис. Це чергове наукове дослідження автора з історії українського православ’я на історичній Волині. Видавництво, „Волинська обласна друкарня“, Луцьк, 2006 рік.

Володимир Рожко. „Рівненська Духовна семінарія“, історично-краєзнавчий нарис. Це чергове дослідження В. Рожка з історії становлення і розвитку духовної освіти Рівненщини – складової частини історичної Волині. Нова праця – перше свого роду широке дослідження становлення, розвитку духовної освіти на Рівненщині. Видавництво „Меріа“, Луцьк, 2006 рік.

Віра Оберемок. „Дві половинки серця“. У книжці зібрані найкращі оповідання та етюди письменниці за 40 років творчої діяльности, а також листи відомих майстрів пера та світлини тих, хто переймався долею непересічної авторки. Видавництво СПД „Жадько В.О.“, Київ, 2006 рік.

Віра Оберемок. „Дівчинка і білочка“, оповідання, казки. До нової книжки непересічного дитячого майстра слова увійшла низка казок і оповідань для дітей. З ніжністю В. Оберемок формує почуття патріотизму та любови до рідного краю. Книжка розрахована на дітей. Видавництво СПД „Жадько“ В.О., Київ, 2006 рік.

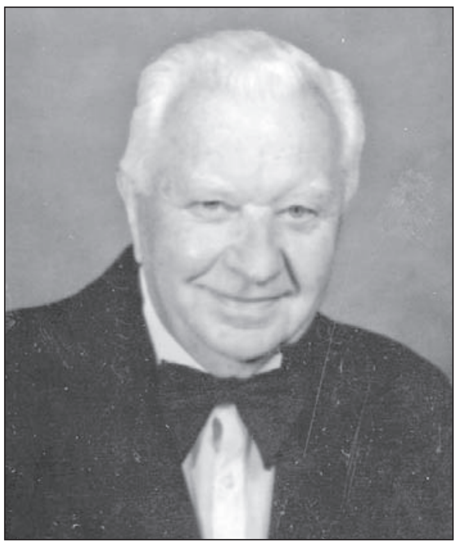
Олександер Федорук. „Пластика Петра Капшученка“, літературно-мистецьке видання. Видавництво „Книга“, Київ, 2004 рік.

УкраїнськийІнститутМодерного Мистецтва. „Літературні вечори в Українському Інституті Модерного Мистецтва Чикаґо, 1973-2006“, публіцистичне видання. У цій книзі автори-укладачі висвітлюють одну з яскравих сторін діяльности УІММ – літературні вечори, які відбулися впродовж 1973-2006 років. Видавництво „Український культурологічний центр“, Донецьк, 2006 рік.

Леонід Плющ. „Його таємниця або „прекрасна ложа“ Хвильового“. Книжка Л. Плюща революційна у „хвильовознавстві“ у першу чергу тому, що вона обіцяє радикально змінити суть нашого уявлення не тільки про твори Хвильового, а й про весь філософсько-мистецько-літературний контекст українського „розстріляного відродження“, звернувши увагу на містичне підґрунтя поглядів та творчости його провідних представників. Видавництво „Факт“, Київ, 2006 рік.

Микола Маричевський. „Лідія Боднар-Балагутрак“, Альбом. Серія „Скрижалі духу“: творчість українських мистців поза межами Батьківщини“. Видавництво „Софія“, Київ, 2005 рік.

Кілька думок у пам’ять д-ра Зиновія Ґіля

Св. п. д-р Зиновій Ґіль

Звичайно, вістка про смерть д-ра Зиновія Ґіля, який помер 9 березня на 89-му році життя, була дуже болючою – бо це відійшов один з визначних і провідних піонерів Патріярхального руху, відійшов друг, з яким мене в’язали довгі, довгі роки співпраці в українському мирянському русі. Щоправда, в останні роки наше спілкування обмежувалося переважно святковими поздоровленнями, але й вони кожного разу були сповнені новими думками і живими почуттями. На жаль, не довелось мені взяти участь у похоронних обрядах і сказати востаннє „прощай“...

Ідея патріярхату, починаючи з другої половини 1960-их років, за благословенням Києво-Галицького Митрополита Йосифа, оформилась у патріярхальний рух, і він невдовзі став одніею з найдинамічніших мирянських формацій УКЦеркви у діяспорі. Ідея Митрополиита Йосифа – „За єдність Церкви і народу“ спонукала широкі кола мирян змагатись за помісні права нашої Церкви, себто за піднесення її до гідности патріярхату.

Творчодіюча ідея патріярхату УКЦеркви об’єднувала широкі кола мирян, слугувала форумом, де ми знайомились і ставали соратниками у спільній боротьбі за історичні права нашої Церкви. Говорячи мовою Помаранчевої революції, можна сказати: „Нас багато, нас не подолати“.

На патріярхальному форумі уперше я зустрівся з д-ром З. Ґілем та багатьма іншими нашими активістами, і ми стали на довгі роки близькими друзями. До речі, Патріярхальний рух численно підтримали лікарі-українці і, окрім своїх безпосередніх обов’язків, знаходили час для громадської праці.

Покійний З. Ґіль від серпня 1970 року очолював крайову управу Українського Патріярхального Товариства „За Патріярхат УКЦ“ (така в той час була назва, яку згодом змінено на Українське Патріярхальне Товариство). Якраз тоді це був найдраматичніший період діяльности товариства. Тисячі мирян з різних місць українських поселень США демонстрували проти ватиканської несправедливости. Перша така демонстрація відбулась у місті Братньої Любови – Філядельфії, за головування одного з засновників Патріярхального руху, Василя Качмара, 7 грудня 1969 р. Тоді Філядельфійська Митрополія відзначала своє десятиріччя. Митрополит Амвросій (Сенишин) на це відзначення запросив тодішнього префекта Східньої Конґреґації кардинала Фюрстенбеґа, який бажав, щоб наша Церква розчинилась у римокатолицькому морі, але при цьому наш Митрополит не запросив главу УКЦеркви, Ісповідника Віри, Митрополита Йосифа.

Понад усякі сподівання, у сніжно-дощовий день 7 грудня 1969 року, під катедрою Непорочного Зачаття у Філядельфії зібралися тисячі демонстрантів. Наступна демонстрація відбулась 25 травня 1971 р., під тією ж катедрою Непорочного Зачаття на Френклінвулиці, з приводу номінації Ватиканом нових владик, спершу о. Івана Стаха, а згодом о. Василя Лостена – без узгіднення цих кроків з главою УКЦ Митрополитом Йосифом. Демонстрація відбувалась мирно, не проти названих кандидатів, але проти назаконного втручання Ватикану.

Певна річ, Крайова управа на чолі з З. Ґілем робила все можливе, щоб не доводити до демонстрацій. У цій справі делеґація на чолі з З. Ґілем мала розмову з о. І. Стахом, якому порадила, щоб номінат на єпископа о. Іван Стах старався якось цю справу узгіднити з Митрополитом Йосифом. Хоч о. І. Стах був дуже доброю людиною, але не пішов назустріч проханням делеґації Патріярхального товариства, бо це питання вирішувалось у митрополичій палаті на Френклінвулиці у Філядельфії. Отож на тлі такої дійсности демонстрації відбулись у Йонкерсі і під час свячень, 25 травня, у Філядельфії. Акцію Патріярхального товариства, навіть без жодного узгіднення з Управою патріярхального руху, підтримали студенти і з цієї нагоди видали кілька чисел газети під назвою „Криза“.

Після закінчення каденції головування З. Ґіль залишався активним у Патріярхальному русі. Виступав з доповідями, писав відповідні статті. Був одним з постійних авторів журналу „Патріярхат“. В останні роки життя виступав з коментарями на релігійно-церковні теми на патріярхальній радіо-програмі у Бафало.

Зиновій прийшов на світ 14 серпня 1918 р. у Львові, у священичій родині о. Марка й Катерини (з роду Копитко) Ґілів. Батьки дали йому і його молодшому братові Євгенові глибоке родинне і релігійне виховання та освіту. Зиновій закінчив гімназію у Станіславові (тепер Івано-Франківськ). Там же протягом року студіював богослов’я. За більшовицької окупації, у 1940 р., його заарештував НКВД, перебував у в’язниці, у різних місцях, з якої йому пощастило втекти.

Згодом покидає студії богослов’я і вступає на медичний факультет у Львові. Воєнні обставини і близький другий прихід більшовиків на захід Україну приневолили родину Ґілів долучитися до великого ісходу з рідної землі. Зиновій разом з батьками опинився в Австрії – Інсбруку. Тут у 1950 році закінчує медичні студії докторатом з психіятрії. Дальший його шлях стелиться до США – Ню-Йорку. Спеціялізацію як лікар-психіятр і резидентуру пройшов у Провіденсі, штат Ровд-Айленд. Почав працю у 1951 р., в лікарні Св. Францішка, у Вілмінґтоні, штат Делевар. У 1952 р. одружився з Володимирою Кобрин, також з священичої родини. Господь нагородив подружжя Зиновія і Володимири Ґілів сином Ігорем.

У 1954 році родина Ґілів переселилась до столиці штату Ню-Джерзі – Трентону. Тут З. Ґіль працював у психіятричній лікарні, а також мав приватну практику. Був членом управи Філядельфійського відділу Українського Лікарського Т-ва. У 1992 році, після 38 років праці лікарем-психіятром, З. Ґіль вийшов на пенсію і переїхав до Бафало, штат Ню-Йорк, щоб бути ближче до сина. Проте й на новому місці поселення активно включився у громадську працю, зокрема допомагав Патріярхальній радіопрограмі, пишучи коментарі на релігійно-церковні і політичні теми.

З. Ґіль все своє трудолюбне життя брав активну участь в громадському житті. В останні роки був зданий на допомогу й дбайливу опіку сина Ігоря. Але книга попереднього його життя вже вся була заповнена добрими ділами, і перед престолом Господнім він з повним правом може сказати: „Дякую Тобі Боже за щедрі таланти, які я багато разів помножив на Твою славу, славу нашої Церкви і на добро українського народу“.

Чин похорону відбувся у Бафало, здійснив його о. парох Мар’ян Процик, попрощавши його як члена парафії й активного мирянина. Оксана Бережницька прощала покійного від мирянського руху і патріярхальної радіо-програми у Бафало.

Дружині –Володимирі, синові Ігореві і родині складаю глибоке співчуття, а Покійному Зиновієві – вічная пам’ять.

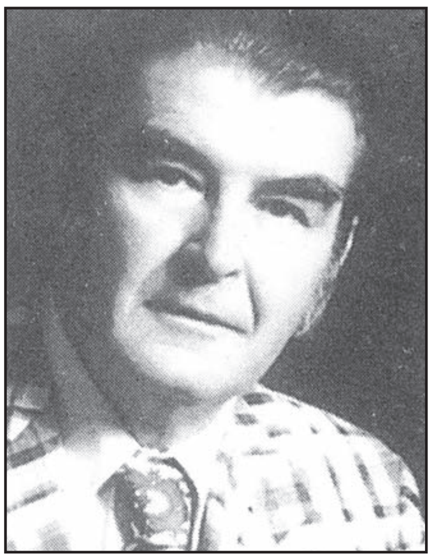
Микола Галів

Шановні читачі!

Висилаючи до „Свободи“ спомини і співчуття
з приводу відходу своїх близьких і друзів,
не забувайте підтримувати
видання тижневика пожертвами на пресовий фонд!

Редакція

У світлу пам’ять д-ра Юрія та Орисі Городиловських

Св. п. д-р Юрій і Орися Городиловські

18 березня сповнилося 25 років як відійшов у вічність заслужений лікар і громадсько-церковний діяч св. п. д-р Юрій Городиловський. Прожив він тільки 60 літ, сповнених любови і праці для родини та нашої української громади. Був співзасновником та будівничим собору свв. Володимира і Ольги в Чикаґо.

Його добра дружина Орися, яка закінчила фармацевтичні студії, усе своє життя віддала родині і парафії свв. Володимира і Ольги, де була активною в Сестрицтві Покрови Пресвятої Богородиці.

Народився Ю. Городиловський 3 січня 1922 року у Львові, в патріотичній родині адвоката Михайла і Олени (з Чабанів) Городиловських. Гімназію закінчив у Дрогобичі. Медичні студії розпочав у Львові, а закінчив їх докторатом у 1948 році в Елянґенському університеті. Під час студій в Ерлянґені я мешкав з ним разом на одній станції, і він виявився добрим товаришем і приятелем. В 1946 році він одружився зі своєю гімназійною товаришкою Ириною-Орисею Бурко у Реґензбурзі, куди часто їздив під час своїх студій та лікарських іспитів.

В 1950 році виїхав з родиною до Америки, де мав лікарську практику і спеціялізацію. Після нострифікації свого диплому відкрив і провадив приватну лікарську практику в Чикаґо, був членом медичного збору лікарів у лікарні св. Хреста. Належав до кількох американських медичних товариств і був активним членом Українського лікарського товариства (УЛТПА), а в 1958 році – співорганізатором Другого наукового з’їзду лікарів у Чикаґо.

В 1963 році був співзасновником Комітету оборони традиції Української Греко-Католицької Церкви, а потім – співбудівничим собору свв. Володимира і Ольги в Чикаґо та діячем Патріярхального руху. Був також членом парафіяльної ради, активним членом хору „Прометей“ і старшим братом Братства св. Андрея Первозваного.

Городиловські замешкали в „Українському селі“ Чикаґо, опікувалися своїми вже старшими матерями і тетою, виховали дві гарні доні Зоряну і Марту-Лялю, яким дали університетську освіту. Обидві працюють фармацевтками. Зоряна вийшла заміж за інженера Мирослава Смородського, з яким виховала дві доні – Тетяну і Ольгу. Марта-Ляля одружена з д-ром Романом Кузицьким, з яким має також дві гарні доні, активні в Пласті і українському танці-балеті. На жаль, д-р Юрій і Орися Городиловські через тяжку недугу відійшли передчасно у вічність і не могли довго насолоджуватися своїми внуками.

Павло Пундій

У глибокому смутку повідомляємо, що 26 квітня 2007 р.
на 83-му році життя в Баффало, Ню-Йорк,
відійшов у вічність

СВ. П.

ЙОСИП ГАНУПСЯК

народжений в с. Новосілки Гостинні, Львів.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в понеділок, 30 квітня 2007 р. в Українській католицькій церкві св. Івана Хрестителя, а відтак на цвинтарі Mount Olivet у Баффало.

Залишив у смутку:
дружину – МАРІЮ
синів – ЯРОСЛАВА
– ТАРАСА з дружиною ЛІНДОЮ
– ВОЛОДИМИРА з дружиною БАРБАРОЮ
внуків – БРАЯНА з дружиною БЕТ і дітьми КЕТЛІН, ЛОРЕН
– ДЖЕНІФЕР з чоловіком РОБЕРТОМ і дітьми АРІ, АЛІСІЄЮ, АНТОНІЄМ
– ТАРАСА з дружиною ГРЕТЧЕН
– КОРІ з донькою ОЛІВІЄЮ
– КРІСТУ
– ТРЕЙСІ з чоловіком ДАВИДОМ
та рідню в Україні.

Вічна Йому пам'ять!

З невимовним болем у глибокому смутку та з безмежним жалем
повідомляю родину, приятелів та знайомих, що в понеділок,
30 квітня 2007 р. по довгій і важкій недузі відійшов у вічність
мій найдорожчий МУЖ, вірний ТОВАРИШ
нашого довгого спільного життя

СВ. П.

інж. ЯРОСЛАВ ЧИПАК

нар. 13 січня 1918 р. в Поздимирі, Західня Україна.

Дипломований інженер, абсольвент будівельного факультету Технічного університету у місті Ґрац, Австрія.

Довголітній ключовий член престижевої інженерсько-консультаційної фірми Clarke and Rapuano у Ню-Йорку.

Член Товариства Українських Інженерів від 1950 року.

ПАРАСТАС відправлено в середу, 2 травня 2007 р. в похоронному заведенні Lakeview Memorial Home, Clifton, NJ, а СЛУЖБУ БОЖУ – 3 травня 2007 р. в церкві св. Миколая в Пасейку, Н.Дж.

Тіло Покійного спочило на Українському православному цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Горем прибита:
дружина – ОЛЬГА з дому МЕЧНИК.
Залишилися в смутку:
сестрінок– ЮРІЙ КНОПФ з дружиною і донькою в Німеччині.
Родини – МОЧУЛІВ, КЕЛЛЕРІВ і РЕЙМОНДІВ в Америці
та ближча і дальша родини в Україні.

Вічна Йому пам'ять!

Замість квітів можна складати пожертви на
Український Музей в Ню-Йорку.

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ
нашого найдорожчого і ніколи незабутнього
МУЖА, ТАТА, ДІДУСЯ І ВУЙКА

СВ. П.

ЯРОСЛАВА БІЛАНЮКА

будуть відправлені

СВЯТІ ЛІТУРГІЇ з ПАНАХИДАМИ

в церкві свв. Володимира і Ольги в Чикаґо, Іл.,
в суботу, 12 травня 2007 р.;
в церкві св. Юра в Ню-Йорку, Н.Й.
в понеділок, 14 травня 2007 р. о год. 9:30 ранку;
в церкві св. Тройці у Сілвер Спрінґ, Мд.,
в понеділок, 14 травня 2007 р. о год. 9:30 ранку;
в церкві св. о. Миколая у Ґрейт Медовс, Н.Дж.,
в четвер, 31 травня 2007 р.;
в церкві Пресвятої Трійці у Кергонксоні, Н.Й.,
у вівторок, 15 травня 2007 р. о год. 8 ранку;
в церкві св. Духа у Гемптонбурґу, Н.Й.,
в суботу, 19 травня 2007 р. о год. 9 ранку;
в монастирі Сестер Служебниць у Словтсбурґу, Н.Й.,
в суботу, 19 травня 2007 р. о год. 7 веч.;
в катедрі св. о. Миколая в Чикаґо, Іл.,
в суботу, 19 травня 2007 р. о год. 8 ранку;
в церкві Благовіщення у Фреш Медовс, Н.Й.,
в неділю, 20 травня 2007 р. о год. 9 ранку;
в монастирі св. Йосафата в Ґлен Ков, Н.Й.
в неділю, 20 травня 2007 р. о год. 7 ранку;
в соборі св. Юра у Львові, Україна;
в церкві св. Покрови у Пядиках, Україна;
в церкві св. Параскевії у Микуличині, Україна.

О молитви просить у глибокому смутку залишена
дружина ВОЛОДИМИРА із синами та їхніми родинами
в Америці й Україні.